emeğin birliği
10 ARALIK 1977
350 KURUŞ
12

fabrikalar, tarlalar, siyasi iktidar, her şey emeğin olacak..!

MAHALLİ SEÇİMLERDE BAĞIMSIZ SOSYALİST İŞÇİ.YOKSUL KÖYLÜ VE İLERİCİ ADAYLARI DESTEKLEYELİM.

Ekim Devrimi üzerine

Dünya proletaryası, kendisinin burjuvaziye karşı ilk zaferi olan Ekim Sosyalist Devriminin 60. yıl dönümünü kutluyor. Sovyet proletaryası sömürücü sınıflara karşı yürüttüğü amansız mücadeleyi Ekim 1917' de dünyanın ilk sosyalist devrimiyle sonuçlandırıyor ve o günden bu yana öteki ülkelerin proletaryasının emperyalizme ve burjuvaziye karşı yürüttüğü mücadeleyi en aktif tarzda destekleyerek enternasyonal görevlerini yerine getiriyor. Şüphesiz, dünya proletaryası, yer yuvarlağı üzerindeki bu ilk kalesine çok şeyler borçludur. Ama Ekim Devrimi üzerine sadece şatafatlı laflar et mek, kuru methiyeler dizerek övgüler yağdırmak, onu dersler çıkarılacak büyük bir deney gibi incelememek, aslında bilerek veya bilmeyerek onun yol gösterici rolünü inkar etmektir. Bolşevizim, Lenin'in de belirttiği gibi sadece Rusya şartlarının bir ürünü olarak kabul edilemez. Çünkü Bolşevizm «...sınıflar iliş isinin ve tarihin her anının somut özelliklerinin aslına en uygun ve nesnel olarak doğrulanabilir, denetlenebilir bir hesabının» nasıl yapıldığının ve bunun devrimci taktiklerle nasıl donatıldığının berrak bir örneğidir. İşte devrim mücadelesi yürüten proletaryanın yararlanacağı esas nokta budur: Kendi ülkesinde «sınıflar ilişkisini, ve tarihin her anın somut özelliklerinin, aslına en uygun nesnel olarak doğrulanabilir, denetlenebilir bir hesabını» yapmak ve bunun sınıf mücadelesi içinde Bolşevik örgütlenme taktikleri ile donatıp, hahayata geçirerek vücut buldurmak. Bu görevi ihmal ederek, Bolşevizmi ona kan veren canlı pratiğinden ırak tutmak bizi cansıkıcı nakaratları tekrarlıyan insanlar düzeyine düşürür. Bu bakımdan demokratik devrim tartışmalarının yoğunluk kazandığı günümüzde, Ekim devrimini tarihi gelişim seyri içersinde inceleyerek hangi somut tarihi olayların ve ne tür sınıf ilişkilerinin ürünü olduğunu ortaya koymak ve her türden sapmalarca, kuru sıkı laf bombardımanı altında, onun yol gösterici niteliğinin üstüne bir muğlaklık perdesi çekme girişimlerinin önüne geçmek boynumuzun borcudur. Yazımızın esas amacı günümüz demokratik devrimlerine ışık tutacak tarzda «Ekimden» yararlanmaktır. Bu bakımdan önce «Ekim»i ortaya çıkaran tarihi koşulları incelemede yarar var.

BURJUVA DEMOKRATİK DEVRİMLER

Kapitalist üretim ilişkileri, feodal toplumun bağrında filizlenerek kendi üretici güçlerini geliştirmeye başlamıştır. Gelişmenin belli bir aşamasında bu üretici güçler Marks'ın deyimi ile o zamana kadar içerisinde hareket ettikleri üretim ilişkilerinin çerçevesi içerisine sığamaz olmuş ve iktisadi gelişimin verdiği zorunlulukla, bu üretim ilişkilerini ve buna tekabül eden siyasi üst yapıyı parçalayıp geçmeye başlamışlardır. Böylece tarihi olarak burjuva demokratik devrimler çağına girilmiş ve feodal devlet mevcut üretim ilişkilerine bağlı sınıf çelişkilerinin zorunlu bir sonucu olmaktan çıkıp tersine gelişen üretici güçlere zor kullanan bir ayak bağı haline gelmeye başlamıştır.

İnsanlık artık, mevcut sınıf çelişkilerine tekabül etmeyen, onun zorunlu bir sonucu olmayan, feodal üst yapıyla; burjuvazinin yeni sınıf çelişkilerine uyan kendi üst yapısını yaratma zorunluluğu arasındaki mücadeleye tanıklık etmiştir.

Diyalektik süreçler karmaşık ve sarmaldır. Basit suçları kapsayan daha geniş süreçler vardır. Bazen bu süreçler kesişerek yeni muhtevalara sahip süreçlerin başlangıcı olurlar. Feodalizm kendi inkarı burjuvaziyi doğurarak kendisinin sonu olacak bir mücadeleye sebep olurken, burjuvazide daha bu mücadelenin içindeyken veya daha doğarken kendi inkarı olan proletaryayı ortaya çıkarmıştır. İşin kötüsü feodalizme karşı mücadeleyi de kendi inkarı olan proletarya ile birlikte yürütmek zorundadır. Ama feodalizme karşı mücadeleyi tereddüd göstererek yürütmesi nicel olarak kendi zıddını takviye edecek ve kendisinin mücadelesiyle, onun (proletaryanın) kendisine karşı yürüttüğü bağımsız mücadelesinin aynı ana denk gelmesi halinde süreçler kesişebilir ve kendisi de ahirete postalanabilirdi. Çünkü bu üç inkarın (feodalite - burjuvazi - proletarya) mücadelesinin üzerinde de kesinlikle son inkarın (proletaryanın) lehine çalışan üretim ilişkileriyle üretici güçlerin uygunluğu yasası yürürlükteydi. Böylesine bir yukarı tükürsen bıyık, aşağı tükürsen sakal durumu burjuvazinin siyasi hakimiyetini ve burjuva demokratik devrimlerini çok değişik şekillerde sonuçlandırmıştır.

Proletaryanın devrimin gidişi üzerindeki her eğilimi, burjuvaziye ona göre tavır aldırtmış, bazan sakala, bazan bıyığa tükürttürmüştü. Proletarya henüz çok cılız olup mücadele deneyi yoksa, yani burjuvazi öncülüğünü garanti altına almışsa feodalizme karşı en devrimci tavırlara girmiştir. Burjuvazinin Fransa'da, Almanya'da, İngiltere' de feodalizme karşı ilk mücadeleleri onun en devrimci tavrının örnekleridirler. Fakat feodalizme karşı peşinden sürüklediği proletarya, bu sürüklenmeden kurtulup, kendi bağımsız talepleri doğrultusunda devrimin seyrini değiştirmeye başlayınca, feodalizmin ittifakına sığınarak kendi devrimine ihanet etmeye başlamıştır. Hatta mutlakiyeti toptan kaybetmenin verdiği korkuyla monarşi de kendini yenileyip burjuva üretim ilişkilerine, yani mülkiyetin yeni biçimine ayak uydurarak kapitalizmin evrimci gelişiminin yolunu açmıştır. Bu günün metropolleri olan İngiltere, Almanya ve Fransa bile zaman zaman bu evrimci gelişmenin uzun dönem uygulandığı yerler olmuşlardır.

Burjuvazinin siyasi hakimiyetiyle sonuçlanan burjuva demokratik devrimlerin tarihi gelişim seyri içerisinde genel olarak üç şeklini görürüz. Engels'in deyimiyle bir er «azınlık devrimi» olarak sayabileceğimiz burjuva demokratik devrimleri. Bu devrimlerde burjuvazi mevcut en keskin çelişkiler (toprak, özgürlük, kardeşlik) çerçevesinde toplumu harekete geçirerek tüm toplumun temsilcisi görünümünü kazanmıştır. Yığınlar aşağıdan büyük kitleler halinde katıldıkları devrimin gidişini kendi gönüllerince bir biçim vererek ilerletememiş, bilinçsizlikleri yüzünden devrimi burjuvazinin öncülüğüne isteyerek vermişlerdir. Bu yüzden bunlar birer azınlık devrimi olarak kalmışlardır.

Kitlelerin gözünün henüz açılmadığı, feodalizimden kurtulmanın kitleler için elzem olduğu, kapitalizmin şafağı döneminde ortaya çıkan devrimler bu tür devrimlerdir. (1789 Fransız devrimi)

Burjuva devrimlerinde proletarya sınıf bilinçsizliği yerine giderek sınıf iç güdüsünü koydu (1789'zu 1848 burjuva devriminden ayıran en önemli özelliklerden biri budur.) Köylülük ve küçük burjuvazi böylece proletaryanın etrafında toplanmaya yavaş yavaş meyletmesine rağmen 1789'dan farklı olarak burjuvaziye karşı bir tavıra yönelmesine rağmen bu sınıf bilinciyle değil sınıf iç güdüsüyle doğan bir durumdur. Burjuva dev rimlerinde proletaryanın sınıf bilincine erişmesi ve örgütlülüğe geçişi için bir aşama idi. Fakat bu devrimlerde de her ne kadar proletarya burjuvaziye karşı bir eğilime girmişse de onu bu eğilime iten sınıf iç güdüsü ondan bağlarını koparıp bağımsız bir güç haline gelmesine hiç bir şekilde yetmedi. (Örneğin: 1848 bu cinstendır) Ancak 1848'den sonraki dönemde proletarya burjuva devrimlerinde sınıf iç güdüsünün yerine sınıf bilinci ve örgütlülüğünü koyar. Birinci (enternasyonal bunun en açık kanıtıdır) Böylece Engels'in deyimiyle «aşağıdan yukarı devrimler dönemi şimdilik sona ermişti; bunu yukarıdan aşağı devrimler dönemi» izlemiştir. (Fransa'da Sınıf Mü. s. 16)

Burjuva devrimleri bu dönemde halkın bilinçli, örgütlü devrim hareketi üzerinde etkin ve hissedilir bir biçimde etkide bulunmaya başlaması nedeniyledir ki birer halk devrimi niteliği kazanıyorlardı. Lenin bunu şöyle somutlaştırır: «Örnek olarak 20. yüzyıl devrimleri alınırsa Portekiz ve Türk devrimlerini (1908 kastediliyor) burjuva devrimleri olarak kabul etmek besbelli kaçınılmaz birşey olacaktır. Ama bu devrimlerin ikiside «halk» devrimi değildir. Çünkü halk yığınları, halkın geniş çoğunluğu, kendine özgü ekonomik ve politik taleplerle aktif, bağımsız ve hissedilir bir biçimde bu devrimler içinde görülmezler.

Buna karşılık 1905-1907 Rus burjuva devrimi Portekiz ve Türk devrimlerinin zaman zaman kazandıklrı kadar «parlak» başarılar kazanmış olmaksızın söz götürmez bir biçimde gerçek bir halk devrimi oldu. Çünkü halk yığınları, halk çoğunluğu, halkın baskı ve sömürü altında bunalmış en derin «aşağı» toplumsal tabakaları kendiliklerinden ayaklanmış ve devrimin bütün gidişi üzerinde kendi isteklerinin, yıkılmakta olan eski toplumun yerine kendi gönüllerince yeni bir toplum kurma girişimlerinin izini bırakmışlardır.» (Devlet ve Devrim S. 53-54)

Burjuvazi kendi siyasi hakimiyetiyle sonuçlanan halk devrimlerinde kitlelerin gücünü, kendi kontrolünden çıkışını görünce siyasi planda gözle görülür şekilde gericileşmeye başladı. Fransa'da 1848'de gerçekleşen demokratik cumhuriyette, elde et-

tiği mevzilerden püskürtmek için proletaryaya uyguladığı katliamlarla gerçek yüzünü sergiledi. Siyasi üst yapıyı ele geçiren burjuvazi birer adım geri çekilerek monarşi ile buluşur ve kapitalizmin kendi iktidarı altında evrimci gelişiminin yolunu açar. (Bazı çevrelerce el aleme restorasyon diye yutturulan Fransa'da Bonbpart, Almanya'da Bismark, İngiltere'de Stuart hanedanı dönemlerinin aslı astarı budur.) Burjuvazi artık, nicel olarak daha güçlü, örgütlü ve deney sahibi bir proletarya ile iktisadi hayatta hâlâ varlığını sürdüren feodaliteye karşı bir savaşa girip, demokratik talepleri kendi sınırları çerçevesinde bile devrimci tarzda çözemedi. Allah göstermesin (!) kendi inkarı olan proletarya ile birlikte girişilen devrim bir kere başladı mı «her şeyin özüne kadar gider», sınıf çelişkilerini sonuna kadar vardırır, kitleler devrimin gidişini kendi gönüllerince değiştirmeye başlarlardı. Böylece de ipin ucu elden çıkar, proletarya boynunun köküne vurup kendisini (burjuvazinin) ekmeğini (devrimini) elinden alabilirdi! Bu yüzden artık, «devlet makinesini yetkinleştirmek, güçlendirmek» gerekti. Zaten batıda bundan böyle burjuvazi devrimler içerisin de pek görülmez. Nitekim 1871 Paris Komünü tek başına proletaryanın bir girişimi olur. Böylece tarihi olarak burjuva demokratik devrimler çağı Paris Komününden sonra kapanmış oldu.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNE ÖZGÜL GEÇİŞ BİÇİMİ OLARAK HALK DEVRİMLERİ

Burjuvazi feodalizme karşı mücadelesine ne kadar geç girmişse, buna paralel olarakta nicel olarak o kadar daha güçlü bir proletarya ile devrimi sürdürmek zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu gelişimi ters yönde bir gösterge izlemiş, burjuvazi giderek daha ince hesaplı, ihtiyatlı davranmaya başlamıştır. Kendi devrimi üzerinde giderek gelişen proletaryanın örgütlü gücü etkide bulunmaya başladıkça burjuvazi siyasi planda okadar gericileşerek devrimden yüz çevirme ye başlamıştır. Buna anti tez olarakta burjuvazinin feodal baskıdan kurtarıp, özgürleştireceği köylülük de onun yedeği olmaktan çıkmaya, proletaryaya meyletmeye başlar. Çünkü; unutmayalım ki devrimin seyrediş yönünü proletarya değiştirmeye başladıkça, burjuvazi köylülüğün can düşmanı olan feodalizmin ittifakına sığınır. Proletaryanın böyle bir belâ (!) gibi burnunun dibine dikilişi, burjuvaziyi kapitalist üretim ilişkilerini evrimci tarzda geliştirmeye iter. Eğer iktidarda ise buna bizzat kendisi, iktidarda değilse monarşi ile flört ederek, onunla buluşmaya çalışarak yapar. Bu proletarya ve köylülük için en sancılı yoldur. Böylece burjuva demokratik devrimle kapitalizim çerçevesi içinde basbayağı çözümlenebilecek olan, kapitalizm öncesi mevcut sosyo-ekonomik muhariklerden kaynaklanan siyasi plandaki demokratik talepleri çözümü proletaryanın omuzlarına yüklenir. Marks 1848 Fransa'sının verdiği deneyle, dikkatleri Almanya üzerine çekerek bu noktaya işaret eder. Orada köylü ayaklanmalarının bir ikinci tekrarında proletaryanın köylülüğü yanına çekerek siyasi üst yapıyı ele geçirebileceğini kaydeder. İktidarın bu tarz alınaşına Lenin'in deyimiyle hiç de «bir dil sürçmesi» olmayan halk devrimi der. Daha sonra Lenin buna proletarya diktatörlüğüne özgül geçiş biçimlerinden biri olarak formüle eder.

Proletarya ile köylülüğün ittifakının maddi temelleri doğmuştu. Proletarya burjuvaziden yüz görmeyen köylülüğün, feodaliteden kaynaklanan demokratik taleplerini, burjuvazinin giderek sınırlarını daralttığı çerçevenin çok ötesinde, köylülüğü en iyi tatmin eder şekilde çözüp, kendi iktidarına (proletarya diktatörlüğüne) geçişin en emin yollarını açarak, mümükün olan en iyi biçimi ile çözmeliydi. Esasında burjuvaziye ait olan, tarihi şartlar yüzünden gecikmiş ve bu yüzden burjuvazice eski tarzda (devrimle) çözümlenmesi riskli hale gelen devrim proletaryaya boyun borcu olarak kalmıştı. Böylece proletarya süreçleri kesiştirip kendi iktidarına geçişin yolunu açacaktı. Kısacası gelişen devrim burjuvaziyi değil proletarya ve onun müttefiki haline gelen köylülüğü iktidara getirmeliydi.

Bolşevikler gelişmekte olan devrimi burjuvazinin elinden alıp bu ikinci yolda geliştirmenin mücadelesini vermişlerdir, Rus sosyal demokrasisinin ilk mücadelesi Narodnizimledir. Narodnikler köylülüğü tek devrimci sınıf sayıyor ve köy komünün kapitalist ilişkilerce parçalanmasına karşı bir mücadele yürütüyorlardı. Zaten işlemekte olan iktisadi evrime, yani tarihin akışına körü körüne karşı geldikleri için onlarla mücadele kolay oldu. Ama mutlakiyete karşı proletaryanın dışında, bir diğer kanattan liberal burjuvazi (Kadetler) siyasi iktidar mücadelesi yürütüyordu. İşte Bolşeviklerin yürüttüğü esas mücadele, öncülüğü burjuvazinin elinden alarak yaklaşan devrimde proletaryayı öncü durumuna getirmek ve köylülüğü burjuvazinin yedeği olmaktan kurtararak, devrimi işçilerle köylülerin demokratik diktatörlüğüyle sonuçlanacak bir halk devrimi yapma mücadelesiydi. Bolşevizmin Şubat 1917'ye kadar yürüttüğü mücadelenin esasını bu nokta teşkil eder. Söz gelimi Narodnizme karşı tutarlı bir mücadele yürüten Plehanov, bu sorunda, liberal burjuvaziye devrime destek olacak bir güç gözüyle bakıyor ve «Bizde burjuvazi ve proletaryanın dışında çarlığa muhalif ya da devrimci bir bileşimin dayanabileceği hiç bir toplumsal güç görmüyoruz.» diyordu. Aynı şekilde ekonomistler ve Menşevikler proletaryanın esas olarak kendisinin iktisadi mücadelesini sürdürmesinin gerektiğini, siyasi mücadelenin (iktidarın), kendi devriminde burjuvazinin görevi olduğunu ileri sürüyorlardı. Lenin, Marks'ın Almanya için işaret ettiği göreve dikkati çekiyor ve Almanya'ya göre daha gelişmiş, deney sahibi bir proletaryaya sahip olunduğuna göre orada gündeme gelen ama başarılamayan görevin Rusya'da başarılacağını söylüyordu. Çünkü «Marksizm proletaryaya burjuva devriminde bir yana çeilmeyi, bu devrime karşı kayıtsız kalmayı, *bu devrimde yönetici rolü burjuvaziye bırakmayı* (a.b.ç.) değil; tam tersine enerjik bir biçimde devrime katılmayı, sonuna dek vardırılacak proleter demokrasisi için, devrimi sonuna dek vardırmak için kararlı bir biçimde savaşım yürütmeyi öğretir» (Lenin Parti Tarihi s - 85 - 86)

Devrimin diğer adayı burjuvazi köylülüğün feodalite ile olan burjuva demokratik taleplerini sınırlı bir şekilde çözümleyebilirdi. Ama, kendi koşullarının, kendi egemenlik biçimlerinin yürürlüğe girmesi kaydıyla. Peki ama köylülük niye burjuvazinin kendi egemenliğinin şartlı ve sınırlandırılmış bir ihsanı olarak özgürlüğünü elde etsindi. Bunun daha da geniş çerçevede proletaryanın önderliğinde, kendi öz gücünün ve özgürlüğünün bir ürünü olarak, herhangi bir sınırlandırma konmadan elde edebilirdi ve etmeliydi. Kendisinin özlem ve talepleri burjuva sınırlı çerçevesine hapsedilmediği için, yeni muhtevalara bürünerek sosyalist demokrasiye kadar ilerleyebilirdi ve ilerlemeliydi. «Unutmayalım ki sosyalizmi yakınlaştırmak için şimdiki durumda tam bir politik özgürlükten, demokratik cumhuriyetten başka bir araç yoktur, olmaz da (a.g.e. S - 86)

Proletarya açısından da Lenin sorunu şöyle tespit ediyordu: «Devrimin geleceği, işçi sınıfının, burjuvazinin bir yamağı, yani otokrasi üzerine yapacağı saldırı ve baskı yönünden güçlü ama politik yönden yetersiz bir yamağı rolünü mü, yoksa halk devriminin öncusu rolünü mü oynayacağına bağlıdır» (a.g.e. s - 86)

Kırlarda serf ilişkilerinin ve bu ilişkilerden kaynaklanan burjuva demokratik taleplerin ağır bastığı, burjuvazinin siyasi iktidarda hakimiyetinin ortaya çıkmadığı, şayet ortaya çıkarsa üretici güçleri geliştirebileceği, yani iktisadi planda henüz gericileşmediği bir ülkede ne yapmalıydı? Proletarya devreye girmeli, burjuvaziyi siyasi planda gericileştirmeli ve kendi dışındaki katmanların (köylülüğün) feodalizmden kaynaklanan burjuva demokratik taleplerini de omuzlayıp, böylece devrime tüm emekçi sınıfların katılımını sağlayarak onu bir halk devrimine dönüştürmeliydi. Çünkü Rusya koşullarında iktidar elinde olmadığı için, siyasi planda gericileşen burjuvazinin, üretici güçleri geliştirmek anlamında herhangi bir iktisadi ilericiliği söz konusu olamazdı.

Lenin proletaryanın burjuvaziyi siyasi olarak gericileştirip öncü olmaktan çıkarmasını şöyle formüle ediyordu: «Zafere giden Rus devriminde köylülüğün rolünü gerçekten anlayan kişi, burjuvazi yüz çevirirse devrimin menzilinin daralacağını aklından bile geçirmez. Çünkü gerçekte, burjuvazi yüz çevirdiğini ve köylü yığınları etkin devrimciler olarak proletarya ile omuz omuza öne atıldığı zamandır ki, Rus Devrimi gerçek menziline girer ve burjuva demokratik devrim döneminde olanaklı en güçlü devrimci atılımına kavuşur. Bizim demokratik devrimimiz sonuna kadar vardırılması için, burjuvazinin kaçınılmaz olarak yarı yolda kalıcılığını felce uğratmak yeteneğindeki güçlere, yani özellikle «burjuvaziyi devrimden yana çekilmek zorunda bırakabilecek güçlere dayanmalıdır.» (a.g. e. S - 89)

Proletaryanın bu taktiği burjuva demokratik devriminde burjuvazinin ve köylülüğün rolünü şöyle değiştiriyordu: «Bilindiği gibi Batıdaki (İngiltere. Fransa, Almanya, Avusturya'da ki) başka bir yol izledi. Bu ülkedeki devrimde hegomanya, zayıf durumundan ötürü bağımsız bir siyasi gücü temsil edemeyen proletaryada değil, liberal burjuvazideydi. Orada köylülük sayısı az olan ve örgütsüz olan proletarya tarafından

değil, burjuvazi tarafından feodalizmden kurtarılmıştı. Orada köylülük burjuvazinin yedeği olmuştu. Bunun sonucu olarak devrım orada. burjuvazinin siyasi ağırlığının büyük ölçüde artmasını sağlamıştı.. .Rusya'da burjuva devrimi ön safa burjuvaziyi değil devrimci proletaryayı koydu ve köylülüğün kitlelerinin milyonları proletaryanın çevresinde toplandı» (Stalin Leninizmin İ. S - 57 - 58)

Bunu sağlayan, Bolşeviklerin iki taktikte saptanan şu formülasyona sonuna kadar sadık kalmalarıdır: Otokrasiyi ezmek için, proletarya liberal burjuvaziyi tarafsızlaştırmalı ve tüm köylülüğü yanına alarak demokratik devrimi gerçekleştirmeli; burjuvaziyi ezmek için proletarya küçük burjuvaziyi tarafsızlaştırıp, yarı proletarya (yoksul köylülük) ile ittifaka gidip sosyalist devrimi gerçekleştirmeli. (Bu formilasyon b izim anti-feodal demokratik devrimcilerimizin dikkatine sunulur: Proletarya Rusya'da demokratik devrimden sosyalist devrime geçerken burjuvaziyi karşısına almıştır. Yani sosyalist devrimde proletarya orada ikinci kez şiddet kullanmıştır. (Birincisi otokrasiye karşıdır) Acaba bizde emekçi tabakaların her türden demokratik sistemlerinin karşısında burjuvazi tarafsız mı? Ne dersiniz biz de proletaryanın şiddeti sosyalist devrimde mi burjuvaziye yönelecektir. O zaman size basit bir teklifimiz var: Aklınıza gelen en basit bir demokratik talebi (sosyalist değil) elde etmeye çalışın bakalım kimi bulacaksınız karşınızda?)

Liberal burjuvazi ilk kez Lenin'in deyimiyle bir halk devrimi görünümü kazanan 1905 devriminde işçi sınıfı ve köylülüğün gücünü gördü. Bunu izleyen yıllarda giderek kendi devriminden yüz çevirmeye ve otokrasiden elde ettiği ayrıcalıklarla günbe gün devlete daha fazla bağlanmaya başladı. Çok çeşitli çelişkilerin bütünleştiği Rusya Emperyalizmin en zayıf halkalarından biriydi. Emperyalist paylaşım savaşının yarattığı bunalım ve bunun kitlelerde yarattığı derin hoşnutsuzluk Şubat 1917'de devrime yol açarak otokrasiyi devirdi. Tarih Bolşeviklerin önüne iki taktikte tespit edilen formülasyonun (işçi - köylü diktatörlüğü) aynısını değil; bir yanda burjuvazinin iktidarı, öte yandan Paris Komünü tipi devletin bir örneği olan işçi - köylü sovyetleri olamak üzere ikili bir iktidar koydu. Bu demokratik cumhuriyetle sonuçlanmış bir halk devrimiydi.

Burjuvazinin siyasi ve iktisadi hâkimiyetinin henüz tam olarak ortaya çıkmadığı «feodal, askeri bir emperyalizm» olan Rusya'da, demokratik taleplerin feodalizm ve çarlığı hedeflediği bir ülkede devrim burjuva çerçevenin çok ötesine vararak, işçi - köylü sovyetlerini doğuruyordu. Köylülük işçi sınıfının etrafında hissedilir bir güç olarak devrime katılmış ve ona gerçekten demokratik bir muhteva katmıştı. Batıda gerçekleşen burjuva demokratik devrimler çerçevesinde ele alındığında, hiç de burjuvaziye rağmen (bizdeki gibi) olmayan köylülüğün bu demokratik istemleri, işçi sınıfı ve köylüyü aktif, bağımsız, ve sadece aşağıdan değil, yukarıdan (iktidardan - sovyetlerden) da hissedilir bir güçle katıldıkları için, burjuva egemenliği altında mümkün olacak en iyi gerçekleşmelerin çok ötesine varıyor ve yeni sınıf çelişmelerine gebe kalarak, bu demokratik çerçeveyi de sosyalist demokrasiye doğru zorluyordu. «Bu günkü Rusya'da özgün olan şey, proletaryanın bilinç ve örgütlenme düzeyinin yetersizliğinden ötürü, iktidarı burjuvaziye vermiş olan birinci aşamasından, iktidarı proletarya ve köylülüğün yoksul katlarına devredecek olan ikinci aşamasına geçiştir.

Bu geçişin özelliği, bir yandan azami yasallıktır. (legalite) (Bu gün Rusya savaş halinde bulunan bütün ülkelerin arasında, dünyanın en özgür ülkesidir) Öte yandan yığınlara karşı zor kullanılmamasına ve nihayet kapitalistlerin hükümetine, barışın ve sosyalizmin en amansız düşmanlarının hükümetine karşı yığınların gröstermekte oldukları bilinçsiz güvendir» (Lenin Nisan T. S - 10 - 11) Çünkü devrime büyük yığınlar halinde katılan küçük burjuvazi ideolojisi ile, kaypaklığı ile proletaryayı etkilemiş, zehirlemişti Devrimin bu ilk aşaması nı Lenin şöyle tahlil ediyordu: «Bu devrimden sonra iktidar, başka bir sınıfa, yeni bir sınıfa, burjuvaziye ait bulunuyor. İktidarın bir sınıftan (otokrasiden y.n.) ötekine geçişi, sözcüğün salt bilimsel anlamıyla olduğu kadar politik ve pratik anlamıyla da bir devrimin birinci, başlıca ve esas belirtisidir. Burjuva devrimi ya da burjuva demokratik devrim Rusya'da bu bakımdan tamlanmıştır» (a.g.e. s - 18).

İki taktikte formüle edilen işçi - köylü diktatörlüğünün gerçekleşmediğini, bu anlamda burjuva demokratik devrimin tamamlanmadığını ileri sürenlere de şu karşılığı veriyordu «.. Hayatın gerçekleştirdiği işçi, asker vekili sovyetleri, işte proletaryanın ve köylülüğün devrimci demokratik iktidarı» (a.g.e. s - 19)

Evet devrimin birinci aşaması (burjuva demokratik) gerçekleşmişti ama batıdakilerden farklı tarzda: İkili iktidarla, demokratik cumhuriyetle sonuçlanan devrime katılan sınıflar büyük ölçüde burjuvaziden bağımsız olarak kendi taleplerinin devrimin gidişi üzerinde etkide bulunduğu halk devrimi tarzında.

Neden bu bir halk devrimidir? 1 — Feodal çelişkilerin yaşanmasını zorunlu kıldığı, demokratik aşamanın gerçekleştirilmesi işine, proletarya kendisinin burjuvaziden bağımsızlığını koruyarak köylülüğü de sürüklediği için. 2 — Burjuvazi, devrimde tüm toplumun öncüsü rolünü kaybederek, halk yığınları, halk çoğunluğu, baskı altında tutulan en «aşağı» tabakaları, kendine özgü ekonomik ve politik taleplerle, aktif, bağımsız ve hissedilir bir biçimde devrim içinde görünerek devrimin bütün gidişi üzerinde kendi isteklerinin, yıkılmakta olan eski toplumun yerine gönüllerince yeni bir toplum kurma girişimlerinin izini bıraktıkları için.

Böylece Rusya'nın gecikmiş burjuva demokratik devrimi, burjuva çerçeveyi aşarak, proletarya diktatörlüğüne geçişin özgül biçimini yaratıyordu.

Bu yüzden artık sosyalist diktatörlüğe (Ekim) geçişin taktikleri gündemde idi. Çünkü küçük burjuvazi (Menşevikler, Sosyalist devrimciler) şimdi artık açıkça burjuvazinin yamağı oluyordu ve devrimi ileriye götürme girişimlerinin karşısındaydı. Aynı şekilde ayaklanarak toprak derebeylerinin hakkından gelen köylülük bu sefer de kulaklarla bir mücadeleye giriyordu. Feodalizmle ilgili demokratik taleplerin yukarıdaki tarzda çözümlenmesi gündemde derhal bir üst evre olan kapitalizmle ilgili çelişkileri getiriyordu. Şayet Rus burjuva devrimi batıda olanlar gibi gerçekleşse idi, burjuvazi proletaryaya karşı geçmişin kalıntılarına örneğin monarşiye, sürekli orduya v.b. dayanmaya devam edecekti. «Geçmişin kalıntılarını tümden ortadan kaldırmaması, bunların bazılarını yerinde bırakması, yani işini tümüyle sona erdirici olmaması, hedefin sonuna dek gitmemesi, tutarlı ve amansız davranmaması burjuvazinin yararınadır... Burjuva demokrasisi uğrunda zorunlu olan değişikliklerin devrim yoluyla değil, yavaş yavaş, azar azar, sakına sakına, yumuşakça yapılması burjuvazinin yararınadır» (Lenin P. Tarihi S - 87) Bu yol yığınların devrimci girişkenliklerini ve enerjilerini olabildiğince az geliştirir, ve burjuva demokratik devrimin tamamlanması en devrimci burjuvaziye sahip Fransa'da bile uzun yılları kapsayan bir süreci alır. Ama Rusya'da gerçekleşen, devrimde hegomonya burjuvazide olmadığı için bunun tam tersi bir yoldur. «Devrim herşeyin özüne kadar» gitmiş, feodaliteyi iliklerine kadar parçalamıştır. Proletarya ve köylülük eski organizmanın çürümekte olan kısımlarını kokuşturmadan kestirip kestirip atmıştır. Bundan yararlanan işçi sınıfı «tüfeği bir omuzdan diğerine geçirerek,» kendi hedefine doğru, burjuvaziyi tepeleyerek sosyalist devrimi gerçekleştirmeye doğru yürümeye başlamıştır. Ekim bu mücadelenin noktalandığı yerdir. Bu noktaya yürünürken küçük burjuvaziye karşı tarafsızlaştırma politikası güdülmüş, burjuvazi (kulaklarda dahil) karşıya alınmış ve köylülüğün yoksul (yarı proletar) tabakalarıyla bağlaşıklığa gidilmiştir. Çünkü gerçekleşmiş olan siyasi demokrasi, küçük burjuvazi için yeterlidir, ama proletarya ve yoksul köylülük iktisadi çıkarı gereği bu demokrasiyle yetinemezlerdi. Ekim devriminin sosyalist niteliğinden şüpheleri olanlara soralım: İçerisinde işçi, köylü sovyetlerinin olduğu bir siyasi demokrasiyi daha ilerilere vardırın bakalım nereye varacaksınız? Yeniden işçi - köylü sovyetlerinin olduğu demokratik devrimi mi (!), yani gerçekleşmiş olana mı? (bunu derseniz aynı tuşlara basıp monoton sesler çıkaran acemi müzisyenler gibi el alemi kendinize güldürürsünüz) Hayır buradan, çıkarları homojen olmayıp, sınıf mücadelesi gereği parçalanması icap edeni (köylülüğü) parçalayıp sosyalist devrime varabiliriz. Peki devrime demokratik niteliğini veren talepler kimden gelecek gaipten mi? Küçük burjuvazinin tarafsızlaştırıldığı bir demokratik devrim ha (?!)

«Burada bizim yoksul köylülerle birlikte (kendileri de köylü olan) kulakların direnişlerinde ve orta köylülüğün kararsızlıklarında, Ekime ilerlediğimiz ve Ekimi zafere ulaştırdığımız görülebilir» (Stalin Pokrowski'ye Mektup) Şubat'la Ekim arasında köylülüğün tamamı burjuva demokratik devrimi tamamlandığı ölçüde Bolşevikleri desteklemişlerdir.

Peki Ekim devrimine gerçekleştirilecek hiç bir demokratik talep kalmamış mıdır? Toprakların millileştirilmesi, U.K.T. Hakkı gibi demokratik talepler Ekimin boynunun borcu olarak kalmışlardır ama bunlar Ekimin sosyalist niteliğinin yanında devede

kulaktırlar. «Lenin, burjuva devriminin tamamlanmasının, Ekim devriminin «yanından geçerken» yerine getirdiği bir görev, bir «yan ürün» olduğu görüşündedir. (a.g. e.) Alıntılardan da anlaşılacağı üzere Ekim devrimi demokratik cumhuriyetin çözemediği talepleri bir «yan ürün» olarak çözen sosyalist devrimdir. Çünkü demokratik cumhuriyet tarafından gerçekleştirilen siyasi demokrasiyi daha da ilerilere vardırmak, ister istemez iki taktikte sosyalist devrim için saptanan yeni tarzda bir sınıf mevzilenmesini (küçük burjuvaziyi tarafsızlaştırarak, proletaryanın yoksul köylülükle bur juvaziye karşı yürümesi) gerekli kılıyordu. Bu sosyalizmin sınıf mevzilenmesidir.

Bazı akıldaneler şunu ileri sürüyorlar Kırlarda küçük meta üretimin geliştirilip yaygınlaştırılması, buna bağlı olarak şehirle kır arasında mal mübadelesi ve dolaşımın geliştirilmesi proletaryanın önünde görev olarak kaldığı sürece sosyalist devrim mümkün değildir (!) Bunun iki yolu vardır baylar. 1 — Sizin anladığınız şekilde müsadere edilen tüm toprakların, köylülere özel mülk olarak dağıtılması ve kırlarda (meta üretimini geliştirmenin başka yolu yokmuş gibi) *kapitalist* üretim ilişkilerinin geliştirilmesidir ki bu burjuvazinin işleyeceği halttır. Hakikaten proletaryanın karşısına adamakıllı «kapitalistler geliştirerek» diker ve proletarya devrimde zaten bunları temizlemekle yükümlüdür. 2 — Tüm toprak mülkü proletarya ve yoksul köylülük tarafından millileştirilir, (Ekim devriminin «yanından geçerken çözdüğü» en önemli demokratik görevlerden birisi de budur) ve toprağın sadece kullanım hakkına (daha doğrusu bir daha elden çıkarmama hakkına) sahip olunarak meta üretimi geliştirilir ki bu kapitalizmin geliştirilmesi değildir. Bu küçük meta üretimi kapitalizme varmadığı gibi, sosyalist üretime geçmenin maddi ve teknik anlamda sıçrama tahtasıdır. Uzun bir evreyi kapsayan sosyalizmden komünizme geçiş sürecinin esas sorunu budur. Toprak sorununun burjuvazinin değil, proletaryanın çözdüğü her yerde küçük üretimin ortadan kaldırılması demokratik devrimin değil sosyalizmden komünizme geçiş sürecinin bir sorunudur. Çünkü küçük meta üretiminin geliştirilmesiyle ortadan kaldırılması ayrı ayrı şeyler değil, aynı bir sürecin iç içe iki yanıdır. Proletarya iktidarı altında millileştirme toprakta en son demokratik tetbirdir. Bundan ötesi milleştirilmiş olanların üzerlerinde kollektif üretimin maddi ve teknik öncüleri ortaya çıktıkça kamulaştırılmasıdır. Bu bakımdan sürekli olarak küçük meta üretimini ortadan kaldırmak görevi ile karşı karşıya olduğu içindir ki Ekim devrimi sosyalist bir devrimdir.

Ekim devriminin «bir yan ürün» olarak çözdüğü bir diğer demokratik sorunda ulusal sorundur. Bolşeviklerin ulusal sorun konusunda izledikleri tutarlı tavır sonucu, Rusya içerisinde ulusal sorun gündemde olduğu her yerde emekçi sınıflar iktidarı almışlardır. Bu yüzden ayrılma her hangi bir yerde gündeme gelmemiş, tersine uluslar, proletarya iktidarı altında iktisadi, sosyal, kültürel her alanda gönüllü işbirliği yoluna girmişlerdir. Ulusların bu tarz yakınlaşıp kaynaşması tarihi bir dönem olarak sosyalizmden komünizme geçişin sorunudur. Ulusal sorunda da bu yolu açması bakımından Ekim devrimi bir sosyalist devrimdir. Buraya kadar söylediklerimizi öztelersek: 1 — Ekim devrimi, burjuvazinin iktisadi ve siyasi hayatta kesin hakimiyetinin ortaya çıkmadığı, tarihi koşulların bu hakimiyet için mücadeleyi kaçınılmaz olarak başlattığı, gecikmiş (Rusya şartlarında emperyalist döneme rastlamış) bir burjuva devriminin proletarya tarafından asıl sahibinin (burjuvazinin) elinden alınışının bir sonucudur. Burjuvazi tarafından, onlarca senede, sürünceme içinde çözümlenecek burjuva demokratik taleplerin, proletarya ve köylülük tarafından, çok kısa sürede ve en tam biçimde çözümlenmesi anlamında, burjuva demokratik devrimin çok ilerilere götürüldüğü koşulların ürünüdür. Bu koşullar (burjuva devrimi mücadelesinin demokratik cumhuriyetle sonuçlanması) öz olarak burjuva karekterli demokratik devrimle, Ekim sosyalist devrimi arasındaki mesafeyi (Şubat - Ekim) burjuva hegomonyası koşullarında gerçekleşenlerden farklı olarak, yüzlerce fersah kısaltmıştır.

2 — Ekimi hazırlayan demokratik talepler öz olarak feodalite kaynaklıdır. Çözümlenmeleri de burjuva çerçevede tutuldukları sürece, burjuvazinin iktisadi gelişimine yardımcı olacak ve bu anlamda da onun siyasi hakimiyetini pekiştirecek taleplerdir. Ama Bolşevikler burjuva çerçeveyi kırıp, bu defa da burjuvaziye çevrilecek tarzda bu talepleri çözümleyerek sosyalist demokrasinin öncülerini yarattılar. İtirazı olanlara şunu sormak hakkımızdır: Burjuva demokrasisine sınır çizemezsiniz. Çünkü demokrasi burjuvazinin o sıradaki iktisadi gelişimine tekabül ediyorsa bunu ancak kitleler gerçekleştirebilir. Peki kitlelerin burjuvaziyle beraber, demokrasi mücadelesine girdiklerinde, demokrasiyi kendi taleplerine uygun şekilde sürekli olarak genişletmeyi kafaya koyduklarını varsayın. Demokratik cumhuriyete vararak, demokrasinin burjuva koşullarında mümkün olan en tam biçimini elde edersiniz. Demokratik cumhuriyetten sonra burjuva kaynaklı, onun egemenliği altında iyi - kötü gerçekleşebilecek geriye hangi materyal kalır elinizde? Bundan sonrasını, gözünüz kesiyorsa ancak burjuvazinin kendi tarihi boyunca yarattığı her şeyin ve ona ait olanı hemen her alanda inkâr ederek elde edebilirsiniz. Bolşeviklerin Ekim'de yaptıkları da budur:

«Bir marksist sınıflar arası ilişkileri sadık bir biçimde tahlil etmekten vazgeçmemelidir. Burjuvazi iktidardadır. Peki köylü yığını, o da başka bir kategoriden, başka bir cinsten, başka bir nitelikte bir burjuvazi değil midir? Niçin bu toplumsal kategori iktidara gelmesin, böylece burjuva demokratik devrimi «tamamlanmasın?» Bu niçin mümkün olmasın?» (Lenin Nisan T. s - 21) Şubat'ta sovyetlerde ifadesini bularak bu durum gerçekleşmiştir. Bundan sonrasına köylülüğün burjuva türetebilecek kesimini eleyerek varılabilirdi. Ekime böyle yürünür.» yalnız proletarya, en yoksul köylüleri (programımızın ifade ettiği gibi yarıproletarleri) yöneterek, savaşı demokratik bir barışla sona erdirebilir, savaşın neden olduğu yaraları sarabilir ve sosyalizme doğru mutlak olarak zorunlu olan, acil bir hale ilk adımları atabilir; şimdi sınıf siyasetimizi belirleyen ilke budur» (age s. 121-122)

Gelişen herhangi bir devrim mücadelesi, burjuvazinin iktisadi ve tarihi gelişim evrelerinden, herhangi birine tekabül eden (bu gün tekabül etmemekle beraber geçmişte tekabül edebilir), herhangi bir «burjuvaca» biçim veya talebi, *hissedilir tarzda içermiyorsa*, bu devrim mücadelesi sosyalist devrimle sonuçlanır. Demokratik cumhuriyetin, yani kendi varoluş tarihi boyunca burjuva siyasi egemenliğinin mümkün olan en «sevimli» biçiminin üstünde yükselen Ekim'de isteseniz de bu tip şeyler bulamazsınız.

Ama herhangi bir devrim mücadelesi proletaryanın dışındaki bir takım sınıf ve katmanların, iktisadi gelişmesinin mevcut aşaması nedeniyle burjuvazinin cevap veremediği demokratik taleplerin hissedilir ve ağırlıklı bir biçimde içeriyorsa bu devrim mücadelesi demokratik devrim mücadelesidir. (bu noktayı bizim sosyalist ve anti-feodal demokratik devrimcilerimizin dikkatine sunarız)

3 — Rusya özgülünde demokratik taleplerin anti-feodal oluşu, demokratik devrimin sınıf mevzilenmesinde liberal burjuvaziyi tarafsızlaştırılacak bir tabaka olarak ortaya çıkarır. Demokratik devrimin sınıf mevzilenmesinin işçi-köylü diktatörlüğü olarak tespiti bu yüzdendir. Sosyalist diktatörlükte geçişte ise burjuva köylülüğün giderilmesi için işçi - yoksul köylü tarzında sınıf mevzilenmesini gündeme getirir. Bizim her neviden demokratik devrimcilerimize soralım: Bizde demokratik taleplerin bütünü ile burjuvaziye rağmenliği söz konusu olduğuna göre, yani iktisadi hakimiyetinin mevcut biçimi yüzünden bu noktada bile burjuvazi karşımızda olduğuna göre açıkçası bu noktada bile burjuvaziye vurmak gerektiğine göre demokratik devrim mücadelesinde «tarafsızlaştırılacak bir burjuva tabaka» var mıdır? Bizde burjuvazinin iktisadi hakimiyet biçimi işbirlikçi tekelciliktir. Demokrasi serbest rekabete tekabül ettiğinden bu hakimiyet biçiminin demokrasi ile uzaktan yakından ilişkisi yoktur! Milli burjuvazi adına yola çıkıp tekelleşmemiş burjuvaların işbirlikçi tekelcilik karşısındaki demokratik (!?) taleplerini savunuyor olmayasınız? Ekim devriminden çıkardığımız bu derslerin ışığında çağımız «Halk Devrimleri»nin nasıl bir muhteva kazandığını ele alıp ülkemiz koşullarında da anti-faşist, anti-kapitalist mücadelenin proletarya diktatörlüğüne özgül bir geçiş biçimi olarak demokratik diktatörlüğe yol açacağını ve bu yoldan sosyalizme geçileceğine de kısaca değinelim.

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNE «GEÇİŞ BİÇİMİ» OLARAK ANTİ-FAŞİST, ANTİ-KAPİTALİST DEMOKRATİK DEVRİM ÇAĞIMIZIN BİR OLGUSUDUR

Kapitalizm sermaye temerküzünün büyük boyutlara varması sonucu 1900'lerde sanayi sermayesi ile banka sermayesinin kaynaşması olan tekelciliğe dönüştü. Böylece serbest rekabet çağı sona erdi, emperyalizim çağı başladı. Lenin emperyalizmi çürümekte olan asalak kapitalizim olarak niteler. Bu dönem burjuvazinin siyasi plandaki gericiliğinin yanında iktisadi planda ki gericiliğinin de başladığı dönemdir. Burjuvazi serbest rekabet çağında olduğu gibi üretici güçleri geliştirmek bir yana artık

(Devamı 8. Sayfada)

TÜRKİYE'DE FAŞİZM VE FAŞİZME KARŞI MÜCADELE

«Faşizm, finans kapital gücünün ta kendisidir.»

(...)»

«Ama faşizm, büyük burjuvazinin diktatörlüğünden başka birşey olmadığı için, kendi toplumsal kitle temeli ile çelişkiye cüşmesi kaçınılmazdır.» (G. Dimitrov, Faşizme Karşı Birleşik Cephe, sf. 53, 97)

Daha önce de belirttiğimiz gibi faşizm, bütün emekçi sınıflar üzerinde diktatörlük ama tüm burjuvalar için demokrasi olan burjuva diktatörlüğünden farklı olarak, tekelci sermayenin bir diktatörlüğüdür.

Onun için bu diktatörlük; Tekel dışı kalmış olan ve tekelci sermayenin mali baskı gücü ile denetimi ve hakimiyeti altına alamadığı sermaye katmanları üzerinde de uygulanır. Tekelci burjuvazi faşizim vasıtasiyle, bir yandan işçi sınıfı hareketini silip süpürmeye ve diğer halk kesimleri üstündeki baskıyı artırmaya girişirken öte yandan da diğer sermaye katmanlarını ya tamamen ya da belirleyici ölçüde diktatörlük yoluyla kendi kontrolü altına alıp iktidara tek başına hakim olarak burjuva demokrasisinin bütün etkinliğini kırıp işlemez hale getirir. Böylece, faşizmin iktidarda olduğu ülkelerde tekelci sermayenin dışında kalan sermaye sahibi tabakalarda tamamen ya da önemli ölçüde tekelci sermayenin hakimiyeti ve baskısı altına girerler. Faşizm, tekelci burjuvazi ile bunun dışında kalan sermaye katmanları arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmak bir yana bu çelişkinin daha da derinleşmesini sağlamış olur.

Ne ki, bu çelişkinin derinleşmesi, tekel dışı kalan bu sermaye katmanlarının faşizme karşı güçlü bir tepkisini doğuramaz; bunlar faşizme karşı belli ölçüde bir tepki gösterseler bile, bu tepki faşizmin terörü karşısında kolayca teslimiyete dönüşür. Bu tepkinin dozu zaman zaman çoğalsa bile, son tahlilde, faşizme karşı genel mücadele içerisinde belirleyici olamaz ve faşizmi yıpratacak ya da çökertecek bir güç ve mücadele düzeyine ulaşamaz. Zaten, tekel dışı sermaye katmanları, deyim yerindeyse, hayatları boyunca faşizme karşı, sınıfsal yapıları gereği, tutarlı ve istikrarlı bir tavır takınmamışlardır ve takınamazlar da. Bu yüzden, bu sermaye katmanları da faşizmin baskı ve diktatörlüğü altında olmalarına rağmen, özellikle proletarya hareketine karşı baskı ve terör uygulamasında faşizmin birer aracı haline gelirler.

Faşizmin işçi sınıfı ve diğer emekçi tabakalar üzerine uyguladığı baskı ve zulüm, hiç bir zaman bu tekel-dışı sermaye katmanları üzerindeki baskı ile aynı ölçüde ve anlamda değildir. Hangi mali, siyasi buhran döneminde ve hangi biçimde gelirse gelsin faşizmin ilk ve esas amacı, işçi sınıfının sınıf mücadelesini engellemek, parçalamak ve tekelci sermayenin emekçi yığınlar üzerindeki sömürü ve baskısını katmerleştirmektir. Bu yüzden, faşizmin baskı ve terörü en çok proletarya ve emekçi halk tabakaları üzerinde yoğunlaşır. Faşizm, üretimin kollektifleşmesinin gelişmesiyle birlikte, bu sosyal ilişkiler içerisinde proletaryanın da kollektif örgütlenmesinin ve mücadelesinin gelişimini engellemeye çalışır, siyasi örgütlenmesine müsaade etmez; mevcut olanları ezer, sendikal ve demokratik mücadeleyi dağıtmak, yozlaştırmak için her türlü çareye baş vurur. Lokavtları hızlandırır, işçileri sarı ya da faşist sendikalara girmeye zorlar; proletaryanın grev hareketlerini devletin militarist güçlerine ya da sivil faşist çetelere kırdırır. Sınıf mücadelesi içerisinde yetişmiş ve sivrilmiş proletaryanın önderlerini, savaşçılarını gizli veya açık binbir türlü yoldan öldürmeye ya da yıldırmaya çalışır. İşçilerin başına faşist yöneticiler ve ustabaşıları getirerek, işçileri iş saatinden fazla çalıştırmaya zorlayarak mutlak artık değeri işçi sınıfının sırtından sağladığı sömürüyü katmerli hale getirir. Bu sömürüyü devam ettirebilmek için işçi sınıfını her türlü baskı yöntemleri ile ezmeye ve sömürmeye karşı direnişini susturmaya çalışır.

Diğer emekçi halk tabakaları için de aynı faşist baskı ve terör sözkonusudur. Örneğin küçük memurlar, demokrat nitelikte bürokratlar gerekçe gösterilmeden sürülür, işten el çektirilir; demokratik haklarını ve özgürlüklerini kullanmalarından mahrum edilir; sivil faşist çetelerin saldırısına uğrar, yıldırıcı takip ve soruşturmalar gibi türlü yöntemlerle üzerlerinde faşist baskı ve terör uygulanarak sindirilmeğe ve hatta faşizmin saflarına geçmeye zorlanırlar. Küçük esnaf ve zanaatkârlar üzerinde estirilen faşist terör de bundan farklı değildir. Tekelleşmenin gerçekleşmesi ve hızlanması ile zaten eski hayatını devam ettiremez hale gelen ve her geçen gün mülksüzleşmeye giden bu küçük burjuva katmanlar üzerinde faşist baskıların uygulanması, bunların durumlarının daha da kötüye gitmesine yol açacaktır. Bu küçük mülk sahibi katmanların büyüksermayeye karşı hertürlü iktisadi ve demokratik direnme haklarının ve özgürlüklerinin ellerinden alınması bunların büyük çoğunluğunun ellerinde ufak sermayelerini de kaybederek yoksullaşmalarını getirecek ve hatta bir kesiminin tümüyle müklsüzleşerek proleterleşmesini; yani ya işsizler ordusuna ya da çalışan işçilerin saflarına katılmalarını sağlayacaktır.

Kırsal alanlarda da durum bundan farklı olmayacaktır. Buralarda faşizmin baskı ve terörünün üzerinde en çok yoğunlaştığı, sınıflar tarım proletaryası ve yoksul köylüler olacaktır (tarım proletaryası, daha önce belirttiğimiz şekilde, şehir proletaryasının gördüğü baskı ve zulmün aynısını görecektir). Yoksul köylüler, tekelciliğin tarımda gelişmesi ve metalar üzerine tekel fiyatı mekanizması kurulmasıyla, katmerli bir sömürü altında her gün biraz daha fazla ezilecektir. Bu sömürünün yanında yoksul köylülerin üzerinde bir de faşizmin terörü estirilince bu mülksüzleştirme süreci daha da hızlanır ve çekilmez hale gelen bir sosyal hayat içerisine itilir. Yoksul ve emekçi köylülerin sosyal bakımdan dağınık olmaları, faşizmin baskı ve tahakkümü de eklenince bu tabakanın ekonomik ve siyasi örgütlenmeden de yoksun kalmasına yol açar; bütün ekonomik ve siyasi örgütlenme özgürlüğü de elinden alınan yoksul ve emekçi köylüler faşizmin baskı ve terörü altında daha fazla ezilirler.

Tekelci sermaye, tarım kesiminde de, mali ve iktisadi cebir yöntemleriyle hakimiyeti altına alamadığı tekel-dışı sermaye katmanlarını, faşist diktatörlük yolundan para, ilâç, gübre vb. gibi kredi kaynaklarını ve ziraat odaları gibi tarımsal örgütleri ele geçirerek, kendi kontrolu ve hakimiyeti altına almaya çalışır. Faşist diktatörlüğün gerçekleşmesiyle, tarım ürünlerinin fiyatları kesin olarak tekelci burjuvazi tarafından ve tekelci fiyat mekanizmasına göre saptanır. Tekelci sermayenin eline geçen bütün kredi imkânları, tekeller eliyle tekelleşmemiş mülk sahiplerine dağıtılarak, bu mülk sahiplerinin kesin olarak kontrol ve hakimiyet altına alınması maksadıyla kullanılır. Faşist diktatörlük eliyle kurulan bu baskı ve kontrol mekanizması tekelleşmemiş mülk sahiplerinin —genellikle— sosyal durumunun kötüleşmesini bir kısmının da tekeller lehine mülkiyetini kaybetmesini hızlandıracaktır.

Faşizmin orta köylülük üzerindeki baskı ve terörü, doğal olarak, tekel dışı kalmış burjuvaziye oranla daha yoğun olur. Köylülüğün bu tabakası tekel dışı burjuvaziye oranla daha cılız bir sermayeye sahiptir. Bu yüzden, faşizmin baskı ve tahakkümü karşısında tekel dışı burjuvalardan daha yoğun ve daha hızlı biçimde mülksüzleşmeye doğru gider. Siyasi olarak da yine daha fazla baskı altında kalır.

FAŞİZMDEN ETKİLENEN SINIFLARIN FAŞİZME KARŞI TAVRI VE FAŞİZMIN KİTLE TEMELİ

Faşizm ister yukarıdan aşağıya devlet eliyle örgütlenmiş olsun, ister aşağıdan yukarıya doğru tırmanış biçiminde tezgahlanmış olsun, her halükarda, faşizmin bir kitle temeline ihtiyacı vardır. Tekelci burjuvazi, bir tek faşist yönetim biçimi ya da faşizmin bir tek geliş biçimi ile yetinmediği gibi, yalnızca devlet cihazını faşistleştirmekle de yetinmez. Faşizm yanlısı tekelci burjuvazi, gerek devleti ele geçirdiği zaman bu bürokratik-militarist mekanizmaya faşist terörü uygulamada destek olması için, gerekse o dönem için faşizmden yana olmayan ve sömürü düzeninin reformist tedbirlerle sürdürülmesinden yana olan tekelci burjuvaziye karş devleti tümüyle ele geçiremedıği ve faşist terörü uygulamak için devlet cihazını kullanamadığı zamanlarda, faşist politikayı sürdürebilmek için, başka türden faşist güçlere ve örgütlere de ihtiyacı olacaktır. Bazı durumlarda, faşistleştirilmiş devlet cihazında, hükümeti, o dönem için faşizmi yararlı bir yönetim biçimi olarak görmeyen tekelci sermaye kesimi ele geçirebilir. Fakat, devlet cihazının faşist niteliğini hiçbir zaman ortadan kaldırmaz ve kaldıramaz. Çünkü her şeyden önce, sınıfsal tabiatı gereği, ileriki bir dönemde, kendisi de faşist diktatörlük yönetimine baş vurmak zorunda kalacaktır. Bu nedenle, sadece, bir müddet faşistleştirilmiş olan devlet mekanizmasını faşist terör amacıyla kullanmayıp sınırlı bir burjuva «demokratik» ortamının doğmasına yol açabilir.

Böylesi bir durumda, faşizmden yana olan tekelci burjuvazinin faşist baskı ve terör yöntemlerini sürdürebilmek amacıyla devlet cihazından başka faşist siyasi partiler ve sivil çeteler oluşturabilmek için faşizme sürekli kitle temeli yaratması gerekir.

Faşizm kitle temelini, genel olarak, bütün sınıf ve tabakalar arasından yaratmaya çalışır. Az veya çok da olsa yaratabilir de. Ne var ki, tekelci sermaye her şeyden önce orta ve küçük mülk sahibi tabakalar faşizmin kitle temeli, yani işçi sınıfı karşısında örgütlü bir güç haline getirmeye çalışır. Zaten bu orta tabakalar, gelişen proleter sınıf mücadelesine karşı büyük burjuvazinin her zaman örgütlü bir güç haline getirmeye çalıştığı tabakalardır. Faşist diktatörlük söz konusu olduğunda da, bu tabakalar faşizm yanlısı olmayan burjuvazi ve faşizm arasında çekiştirilir durulur. Şüphesiz faşizmin en militan kadroları Lümpen-proleterya (yani hırsızlar, serseriler, v.b.) arasından çıkar. Bunlar faşizmin militan kadroları şeklinde yetiştirilirler. Devletin vurucu güçlerinin kullanılması gerekmediği şartlarda faşist terör bu çeteler eliyle estirilir. Biraz yukarıda «Faşizmin Etkilediği Sınıf Ve Tabakalar» bölümünde ele aldığımız ve faşizmin baskı uyguladığı sınıflar arasında, faşizmin kitle temeli olmaya en müsait olanı gerek şehirlerde ve gerekse kırsal alanda, orta burjuvalardır. Bu tabaka da faşizmden zarar görmesine rağmen, ve belli zamanlarda faşizmin baskılarına karşı basit tepkiler gösterse de son tahlilde, sermaye sahibi olma niteliğinden dolayı proleteryanın sınıf mücadelesine karşı faşizmle uzlaşır ve faşizme teslim olurlar. Özellikle işçi sınıfı mücadelesi geliştikçe bunlar faşizm safında daha fazla yer alırlar.

Küçük burjuva mülk sahiplerine ve entellektüellere gelince, bunların faşizme karşı, tavrı en başta proleteryanın gücüne bağlı olarak ortaya çıkar. İşçi sınıfı kendi partisinin öncülüğünde faşizme karşı güçlü, tavizsiz bir mücadele yürüttüğü taktirde, bu şehir ve köy küçük burjuvaları da faşizme karşı mücadele cephesinde yer alabilirler. Çünkü, faşizmin ezdiği sınıflar arasında ancak proleterya ve yoksul köylüler faşizme karşı mücadelenin temel gücünü teşkil edebilirler. Eğer güçlü bir işçi sınıfı partisi önderliğinde faşizme karşı tavizsiz bir mücadele yürütülmüyorsa faşizm bu küçük mülk sahibi sınıfları kendi etkisi altına alabilir, kendi saflarına daha kolay çekebilir. Kuşkusuz işçi sınıfı saflarından da faşizmden yana unsurlar çıkabilir; özellikle bunlar aristokratlaşmış ya da proleteryanın saflarına henüz yeni atılmış bilinçsiz işçiler arasından çıkar. Ancak proleteryanın sınıf olarak faşizmden yana olması söz konusu değildir.

Faşizm, bu orta ve küçük mülk sahibi sınıflar arasından kendi kitle temelini yaratma mücadelesinde, en başta: 1 — İdeolojik propaganda, 2 — Terör araçlarını kullanır. Faşizmin ideolojik propagandası her şeyden önce anti-komünist ve milliyetçilik demogojisine dayanır. Faşistler, genellikle, kendilerini hem anti-kapitalist ve hem de anti komünist «Devrim» yapacaklarını ve fukaralığa, işsizliğe son vereceklerinin propagandasını yaparak, tekelci sermayenin sömürü ve baskısı altında ezilen yoksul kitleleri kendi saflarına çekmeye çalışırlar. Mecut düzen tarafından ezilen ve bu düzenden hoşnut olmayan kitleleri kazanabilmek için düzen aleyhtarlığı yaparak ve bu düzeni değiştireceklerini söylerler. İşçileri fabrikalara ortak edeceklerini, toprakta reformlar yapıp her köylüyü toprak sahibi edeceklerini vadeder ve hatta göstermelik olsun diye bazı girişimlerde bulunurlar da (Almanya'da nazi faşistleri bazı kıraç toprakları topraksız köylülere dağıtmışlardı). Kendileri emperyalizmin en azılı köpekleri olmalarına rağmen, milliyetçilik en çok kullandıkları propaganda araçlarından biridir. Milliyetçilik maskesi altında emekçi halkı sosyalizme ve sosyalist ülkelere düşman etmeye, onlara karşı kin ve nefretle doldurmaya çalışırlar. Sosyalist devletlere karşı yoğun bir iftira ve tevzir kampanyası yürütür ve sosyalizmi de sosyalist devletler şahsında birleştirerek emekçi halk yığınlarını proleteryanın sosyalizm mücadelesine karşı örgütlemeye çalışırlar. Sosyalizmin enternasyonalci olduğunu, bunun karşısında «mlili» değerlere kendilerinin sahip çıktığını söylerler ve bu «milli» değerleri kutsallaştırıp çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalışırlar.

Emekçi yığınların dinî duygularını ve inançlarını istismar ederek, mezhepçiliği körükleyerek, farklı dinî inançlara sahip kitleler arasında çelişkiler ve çatışmalar çıkarmaya ve mezhep kampları yaratmaya uğraşırlar. Bütün bu tür demagojilerle faşizm, sınıf mücadelesini unutturmaya, bastırmaya ve bunun yerine kitleler arasında uydurma ve doldurma çelişkiler yaratarak, kapitalist üretim ilişkilerine ve tekelci sermayenin sömürü düzenine karşı emekçi kitleler içinde doğan devrimci potansiyeli başka sun'i hedeflere kanalize etmeye çalışırlar. Kuşkusuz bu tür demogojiler ve propaganda sonucu esas hedeflerinden saptırdığı ve peşine takabildiği kitleleri işçi sınıfının ve emekçi halkın ezilmesinde bir araç olarak kullanacaktır.

Faşizm, terör aracını ise, iki ayrı anlam ve amaçta kullanır:

Birincisi: Sınıf bilincine ermiş, proleteryanın ve emekçi halkın devrimci hareketini ezmek ve yok etmek için;

İkincisi: İdeolojik propaganda yolundan kendi tarafına çekemediği kararsız ve tarafsız unsurları terör kullanarak kendinden yana çekmek ve faşizmin sömürü ve baskısına karşı az da olsa direniş gösteren ara tabakaları sindirip proleteryanın saflarına geçmelerine fırsat vermeyerek zararsız ve tarafsız hale getirmek için.

Faşizm, ezme ve yok etme amacıyla uyguladığı terörü, şüphesiz ki, sınıf bilincine ermiş işçilerin yoksul köylülerin ve diğer devrimci unsurların üzerinde yoğunlaştırır. Bu türlü terör yöntemleri, genellikle bu sınıf ve unsurları kazanmak amacıyla değil, tersine bunları sindirmek, ezmek, örgütlenme ve mücadelelerini parçalamak ve yok etmek amacıyla uygulanır. Ama bunların dışında kalan ara tabakaların, kararsız ve tarafsız unsurların üzerinde estirilen terör, genellikle bu unsurları faşizmden yana çekmek, bunları faşizmin kitle temeli haline getirip işçi sınıfı karşısında bir güç olarak örgütlemek amacına taşır. Faşizmin bu amaçla uyguladığı terör, en çok ve en çabuk, orta ve küçük mülk sahibi tabakalar üzerinde etkisini gösterir. Bu tabakalar ellerindeki küçük özel mülkiyetin ve basit çıkarlara dayanan bir sosyal yaşantının kölesi haline gelmişlerdir. Bu özel mülkiyetlerini ve basit yaşantılarını kaybetmemek amacıyla yapmayacakları şey yoktur. Faşizm bu katmanları bir yandan baskı altında tutarken, öte yandan bunları «komünizm geliyor, özel mülkiyetiniz elden gidecek» öcüsüyle bu kitleyi daha çabuk etkiler. Bu katmanlar faşizmin baskısından fazla rahatsızlık duymazlar da. Özel mülkiyete karşı bağnazlıkları, onları yıllar ve hatta asırlar boyu diğer hakim sınıfların ve burjuvazinin şiddetine boyun eğmeye alıştırmıştır. Faşizm bu tabakalara, «Özel mülkiyetiniz» ve «özgürlüğünüz elinizde kalacaktır» diye vaatte (!) bulunduktan sonra, onlara ne yapsa tümüne boyun eğerler. Özel mülkiyet, tutkusu bu tabakaların başına getirmedik şey bırakmaz. Kapitalist düzende bu özel mülkiyetin hatırı için burjuvazinin her türlü baskısını sineye çekerler. Proleterya diktatörlüğü döneminde de ayni tutkularından dolayı gerektiği taktirde işçi sınıfının diktatörlüğüne muhatap olurlar. Hasılı kelam, bu ara tabakalar zora alışkın olup, en iyi zordan anlayan tabakalardır. Bu sosyal yapılarından dolayı, bu ara tabakalar, güçlü bir proleterya partisinin önderliğinde faşizmin terörüne karşı tavizsiz bir mücadelenin yürütülemediği şartlarda, faşizmin baskı ve terörüne dayanamayarak faşizmden yana kayabilirler.

Özellikle, Proletaryanın güçlü bir anti-faşist mücadele yürüttüğü, faşizme karşı mücadelede **orta burjuvaziyi tarafsız kılmaya** ve küçük-burjuvaziyi yanına çekmeye çalıştığı; ve üstelik bu tabakaları kendi saflarına çekebilmek için faşizm yanlısı tekelci burjuvazi ile **reformist politika yanlısı tekelci burjuvalar** arasında çetin bir paylaşma mücadelesinin olduğu dönemlerde, orta burjuvalar şaşkınlaşır kararsızlaşır ve şamar oğlanına dönerler (MSP gibi); Bir faşizmden yana, bir reformist burjuvaziden yana kayar dururlar. Ve sonunda da güçlü olanın yanında yerlerini alırlar. Küçük burjuvalar da, biraz farklı olmakla birlikte, faşizme karşı tavır konusunda aynı kararsızlığı gösterirler. Peşlerinden gidebilecekleri güçlü bir proleter siyasi örgütün ve mücadelenin henüz bulunmadığı şartlarda, kendilerine yakın gördükleri reformist burjuvazinin kanatları altına sığınır bu gün TİP ve ona benzer «sosyalistlerin» CHP'nin kanadı altına sığındıkları gibi) ve ondan medet beklerler. Hatta tepelerinde faşizmin terörünü hissettikleri zaman, dizlerinin bağı çözülür, faşist hükümetten ve devlet kurumlarından aman dilemeye «telgraf» ve «dilekçe»lerle onların eteğine atılmaya başlarlar. Kısacası, faşizm, bu tabakalar üzerindeki terörü onları bu yoldan yıldırma, tarafsızlaştırma ve hatta kendi saflarına çekme amacıyla uygular.

TÜRKİYE FAŞİZMİNİN TARİHİ GELİŞİMİ

Türkiye faşizmi üzerinde tahlillerimizin daha doğru temellere oturabilmesi ve daha anlaşılır olabilmesi için Türkiye'de burjuva toplumsal yapının tarihi gelişimine, kısa da olsa, bir göz atmamız gerekir.

Birinci dünya savaşı döneminde, emperyalist pazar paylaşım mücadelesinin alanına Türkiye'de girmiş ve ülkemiz, emperyalistler tarafından fiilen işgal edilerek paylaşılmıştı. O dönemde ülkenin iktisadi ve siyasi hakimiyetini elinde tutan yarı feodal ve feodaller ile komprador burjuvalar, emperyalizmle sıkı bir işbirliği içerisine girmişlerdi ve onların güdümü altında idiler. O dönemde, ülkenin iktisadi ve siyasi gelişiminin tarihi şartları gereği, daha çok Anadolu ticaret sermayesi temeline dayanan Türk milli burjuvazisinin emperyalizmle bu işbirliğinden yoksun kalışı emperyalizmin fiili işgalinin bu sınıfın o günkü çıkarlarına ters düşmesi ve emperyalizme karşı güçlü bir proleter mücadelenin henüz bulunmamasından dolayı, milli burjuvazi emperyalist işgale karşı bir kurtuluş mücadelesinin öncülüğünü yapmış ve bu savaşı başarıya ulaştırmıştı. Ne var ki emperyalizmin doğuşundan sonra, burjuvazinin öncülüğünde verilen ve sonuçta burjuvazinin iktidarına yol açan hiçbir kurtuluş mücadelesi gerçek bir anti-emperyalist kurtuluşa yol açmaz ve ülkenin emperyalzim ile bağlarını tamamen koparmaz.

Milli burjuvazi, sınıfsal yapısı gereği, hiç-

(Devamı 11. Sayfada)

onların gelişimine bir ayak bağıdır. Finans kapital ve onun devleti artık üretici güçlerin gelişim düzeyinin zorunlu bir sonucu değil, tersine üretici güçlerin gelişimini sağlamak için ortadan kaldırılması gereken bir asalaktır. İktisadi hakimiyetin tekelcilik tarzında son derece daralıp, merkezileşmesi ve üretici güçlerin artık geliştirilememesi, burjuvazinin **siyasi egemenlik** biçimini de cebir öğelerinin özellikle ağır bastığı tarzda merkezileştirir. «Emperyalizim söz götürmez bir biçimde genel olarak demokrasinin, bütün demokrasinin inkârıdır.» (Lenin M. Bir karikatürü S - 27)

Böylece serbest rekabete tekabül eden demokrasi, burjuvazinin geri gelmeyecek bır geçmişi haline gelir ve onun yerini siyasi gericilik alır. Demokrasinin burjuvazinin kendisi tarafından ortadan kaldırılmaya çalışılmasının anlamı demokratik talepler burjuvaziye, onun şimdiki iktisadi egemenlik biçimine (tekelciliğe) yönelecek yoğun bir şekilde gündeme geldiğidir. «... Emperyalizim kapitalizmin gelişmesini ve halk kitleleri içinde demokratik egilimlerin büyümesini durduramaz. Aksine onların demokratik özlemleriyle, tröstlerin anti-demokratik eğilimleri arasındaki antagonizmayı şiddetlendirir» (a.g.e.)

Kitlelerin bu demokratik eğilimleri muhteva olarak eski anti-feodal demokratik taleplerden farklıdırlar. Anti-feodal demokratik talepler kapitalizmin sınırları içerisinde üretici güçler geliştirilerek çözümlenecek taleplerdir. Günümüzün anti-kapitalist demokratik talepleri de adı üzerinde düzenin sınırları içerisinde gerçekleştirilmek bir yana gerçekleşmelerinin maddi temelleri olmadığı için düzenin yıkılması sorunu olarak karşımıza çıkarlar. Tekelleşmenin ileri boyutlara varması ve buna bağlı olarak siyasi egemenliğin gittikçe daralarak merkezleşmesi düzenin yıkılmasını her gün biraz daha zorunluluk haline getirir. Çünkü demokrasi iktisadi egemenliğin (üretim araçları sahipliğinin) yaygınlığı oranında vardır. Zaten bunun içindir ki üretim araçları sahipliğinin sınırsız (tüm toplumun malı) hale geldiği komünist toplumda demokrasi eriyerek yok olur.

Metropol ülkelerde finans kapital demokrasiyi birden bire ortadan kaldıramaz. Devlet aygıtı içerisinden temizlese de, uzun mücadeleler sonucu özümlenerek, sindirilerek elde edildikleri için, toplumda alışkanlık ve gelenek olarak yer ettiği için kitlelerin içersinden demokrasi bu günden yarına temizlenemez. Ancak emperyalizim pazarlarını gün geçtikçe kaybedip, iktisadi cebir olanaklarını yitirmeye başladığından kitleler içinde yaşayan demokrasiye de el atılmaya başlanmıştır. Devrimci muhalefetin kabarması halinde ise burjuvazi düzeni korumak için faşizme meyletmeye başlar. Bu gün siyasi gericiliğin devlete bütünüyle egemen kılındığı yerlerde faşist tetbirlerin uygulayıcısı bizzat devlettir. (Almanya ve Amerika örneği) Siyasi gericilik ikame edilerek, devletin bütünüyle anti-demokratik kurumlarla donatılıp faşizmin yukarıdan uygulanması için biçilmiş kaftan haline getirildiği her yerde, faşizmin giderilerek demokrasinin gerçekleştirilmesi bir devrim sorunudur. Ancak devlet kurumları içerisinde demokrasinin kısmi olarak yaşadığı istisna ülkelerde (Danimarka gibi) proletarya faşizmin tırmanışına karşı devlet içindeki mevcut demokratik işleyişi korumak için bir mücadeleye girebilir. Bunun dışında siyasi gerici işleyişin devlete egemen kılındığı her yerde, bu devlet **faşizmi** gerektiğinde uygulayacak nitelikte de olduğu için demokrasinin gerçekleşmesi bir devrim sorunudur. Ayrıca faşizm dünya çapında merkezleşmeye başlayan sermayenin sosyalizm karşısında bir saldırı silahıdır. Bu bakımdan anti-faşist, anti-kapitalist devrimler çağımızın bir olgusudur. İlk defa maddi hayatın tarih sahnesine Doğu Avrupa'da ortaya çıkardığı proletarya diktatörlüğüne «geçiş biçimi» olarak ortaya çıkan anti-faşist, anti-kapitalist demokratik devrimlerin (birçok ülkede cephe hükümetleri belki de en önemli geçiş biçimlerinden biri olacaktır) şeklinde çağımızın bir olgusu durumuna gelebileceğine Dimitrof işaret ediyordu.

«Bundan onbeş yıl önce Lenin bizi bütün dikkatinizi (1920'ler y, n) «proletarya devrimine geçiş ya da yaklaşım biçimlerinin aranması» üzerine çevirmeye çağırıyordu. Birçok ülkelerde birleşik cephe hükümeti belki de en önemli geçiş biçimlerinden biri olacaktır.» (Seçme Eserler Ciltl s - 251) Ancak bugünün metropollerinde faşizm gündeme geldiğinde proletarya demokrasi uğruna mücadele eden küçük-burjuva tabakaları, hiç bir önşart kabul etmeksizin (anti-faşist cephe kurmadan) peşinden sürükleyecek bir örgütlü güce sahipse, anti-faşist mücadele sosyalist devrimle sonuçlanır. Proletaryanın örgütlü gücünün eksikliği (faşizmin proletaryanın bir kısmını ve diğer kitleleri kendisine çekmiş olması v.b. nedenlerden) yüzünden küçük burjuvazi ile karşılıklı koşullar altında cephe kurularak faşizm gideriliyorsa anti-faşist mücadele metropolde bile demokratik devrimle sonuçlanır. (Doğu Almanya gibi)

TÜRKİYE'YE GELİNCE

Türkiye işbirlikçi tekelciliğin gerçekleştiği ve bu yolla kapitalizmin hakim üretim biçimi haline geldiği bir ülkedir. İşbirlikçi - tekelciliğin gerçekleşmesi kapitalist üretim ilişkilerinin hakim olması, bu yolla pazarın bütünüyle denetlenmesi anlamına gelir. Bu yolla kırlardaki anti - feodal demokratik talepler evrim süreci içinde eritilerek, toplumu harekete geçiren muharikler olarak tali plana düşmüşlerdir. Kırlarda sınıf mücadelesi tarım proletaryası ve yoksul köylülük (yarı-proletarya) tarafından kapitalizme karşı yürütülmektedir. Esas görevi sınıf mücadelesi olan proletarya partisi toplumun bir ileri aşamaya götürebilmek için ancak iktisadi hayatın ortaya çıkardığı çelişkileri değerlendirebilir ve bu çelişkilerin ortaya çıkardığı muharrik sosyal güçlerden oluşabilir. Yalnız proletarya partisinin görevi ülkemiz koşullarında sadece iktisadi hayatın ortaya çıkardığı sosyalizmin muharriklerini harekete geçirmek değildir.

Ülkemizde sermayenin hakimiyet biçimi işbirlikçi tekelciliktir. Tekelcilik demokrasiye tekabül etmez. İktisadi egemenliğin merkezleşmesi (tekelcilik) siyasi egemenliği de merkezileştirir. Bu merkezileşme bizde serbest rekabet yaşanmadığı için iktisadi cebirle değil iktisat dışı cebirle (günümüzde faşizmle) gerçekleştirilen ve sürdürülen bir merkezleşmedir. Tekel Lenin'in deyimiyle demokratik talepleri ortadan kaldırırken kendi «anti-demokratik eğlimleriyle kitlelerin büyüyen demokratik eğilimleri arasındaki antagonizmayı şiddetlendirir. «Anti-feodal demokratik talepler ortadan kalkmakla beraber sermayenin tekelci egemenlik biçimiyle çelişik, onu hedefleyen yoğun demokratik talepler gündeme gelir. Ulusların K.T.H. toprakların millileştirilmesi, sendika, dernek, kooperatif, fiatların düşürülmesi, kredi sistemi, öğrenim özgürlüğü, can güvenliği, refarandum kendi yöneticilerini seçip denetleme, v.b. demokratik talepler bu gün üretici güçlerin gelişim düzeyinin gerçekleşmesini zorunlu kıldığı taleplerdir. Yani üretici güçler ne kadar gelişirse, demokratik istemler işbirlikçi-tekelcilik ve onun ülkemizdeki üst yapısı faşizimle antagonizma halinde o kadar yoğun şekilde gündeme gelirler. Demokrasi sermayenin bizde hiç yaşanmayan serbest rekabetçi dönemine tekabül eder. Serbest rakebetin geri gelmesi de imkânsızdır. «Ekonomik olarak elde edilemez olduktan sonra demokrasiden bahsedilemez» (Lenin Emp-Karikatürü s 27) Tekelcilik altında demokrasiden bahseden serbest rekabetin karşısında küçük üretimi savunan Prodhon'un durumuna düşer. Zaten sosyal demokrasi, siyasi gericilik ve faşizim karşısında tekelleşmemiş burjuva tabakalarının bir savunucusu olarak ortaya çıkmıştır. Fakat günümüzde sosyal demokrasi tekelci sermayenin kontrolündedir. Gerektiğinde faşizmi de uygulatabilir. (Nihat Erim örneği) Mevcut demokratik talepler faşizm ve onun ekonomik temelleri olan işbirlikçi-tekelcilik yıkılmadan gerçeklesemez. Gerçekleşenler de devrimci güçlerin teminatı altındadır. Ve devrim, karşı-devrim zıtların birliği mücadelesinin, güçler dengesinin bir ürünüdürler.

Bir diğer sorun da şudur: Kapitalizm küçük burjuvaziyi kesinlikle ortadan kaldıramaz. Geri kalmış ülkelerde ise küçük burjuvazi geniş yığınları oluşturur. Küçük üretici köylülük, esnaflar, zanaatkârlar ve memurların kapitalizme karşı demokratik taleplerini proletarya değerlendirmeyecek midir? Üstelik proletarya bunların taleplerini savunmasa faşizm terör ve demogoji ile bu tabakaları kendisinin kitle temeli haline getirecektir. Yani gelişen devrim mücadelesi, küçük burjuva katmanların kapitalizme ve faşizme karşı demokratik taleplerinin ve onların sınıf katılımları ağırlıklı ve hissedilir bir şekilde içerecektir. Yalnız bu güçler partinin değil, anti-faşist halk cephesinin güçleridirler. Bir proletarya partisi ortaya çıkmadan da zaten bu güçlerin faşizme karşı mücadele içerisine sokulmaları mümkün değildir. Küçük burjuvazi ancak güçlüden yana olabilir.

Gelişen devrim mücadelesi küçük burjuvaziyi tarafsızlaştırmak bir yana (Fkimde olduğu gibi) onun demokratik taleplerini savunarak anti-faşist halk cephesine çekecektir. Bu yüzden anti-faşist halk devrimi ülkemizde proletarya diktatörlüğüne özgül geçiş biçimidir.

Üretici güçlerin gelişim düzeyi kırlarda daha şimdiden sosyalizmin muharrik güçlerini (tarım proletaryası ve yarı-proletarya) ortaya çıkardığı için sosyalist diktatörlüğe, yeni bir sınıf mevzilenmesine gerek kalmadan kesintisiz olarak geçilecektir. Aynı şe-

(Devamı 9. Sayfada)

Sömürgecilik üzerine-1

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Geçen sayımızda başladığımız sömürgecilik üzerine görüşlerimizi ve «KSD»nin görüşlerinin eleştirisini konunun bir bütünlük içerisinde kavranabilmesi için sömürgecilik üzerine 1'in devamını bu sayıda yayınlıyoruz. Gelecek sayılarda ise diğer bölümlerini yayınlayacağız.

SÖMÜRGECİLİK ÜZERINE - 1'İN DEVAMI

«KSD» vermiş olduğu bu örnekler arasında Türkiye'yi de saydıklarından emperyalist dönemden önce Türkiyenin durumunu ele alıp, okuyucunun gözü önüne kısaca sergileyip, sonra bu söylenenlerle karşılaştıralım.

Osmanlı İmparatorluğu feodal dönemini yaşarken bir çok yeri kendi hakimiyeti altına almıştır. Kendine bağlamış odluğu bu yerleri (Irak, Kürdistan, Mısır v.b.) rekabetçi kapitalizmin sömürge politikasının yöntemleriyle değil; feodalızmin «sömürge politikası»na dayanan yöntemlerle kendine bağlamıştır. Mali sermaye çağına gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğunda feodal üretim ilişkileri hakimdi. Serbest rekabetçi dönemde Osmanlı İmparatorluğu yarı-sömürge durumuna getirilmiş ve mali sermaye döneminde de Osmanlı İmparatorluğu emperyalist ülkelerle ilişkilerini devam ettirmiştir. Ancak Osmanlı İmparatorluğu henüz kapitalistleşme sürecine girmediği için mali sermaye buraya güçlü bir şekilde sermaye ihraç edememiştir. Emperyalist ülkeler her şeyden önce, sermaye ihracını yeni ilişkiler içerisinde sürdürmek zorundadırlar. Osmanlı İmaparatorluğu ise söylediğimiz gibi Kapitalistleşme sürecine girmediği için, buraya güçlü bir şekilde sermaye ihraç edip, gerek Osmanlı İmparatorluğunu, gerekse onun aracılığıyla sömürgelerini, kendi denetimleri altına alma imkanını bu yolla sağlayamamışlardır. Çünkü emperyalistlerin o gün için işbirliğine girdikleri egemen sınıflar tümüyle burjuvazi değil, komprador burjuvaziyle birlikte belirleyici olan feodallerdir. Bu böyle olunca da emperyalist ülkeler Osmanlı İmparatorluğunun sömürgelerini, kendisinden kopararak doğrudan kendi denetimleri altına alma yolunu seçmişlerdir. Ve elbetteki, mali sermaye sadece Osmanlı İmparatorluğunun sömürgelerini koparıp kendi denetimleri altına almakla yetinemezdi; Osmanlı İmparatorluğunun kendisini de doğrudan kendi denetimlerine almak için işgal etmişlerdir. Ne varki Anadoludaki ticaret burjuvazisi, emperyalistlerin bu fiili işgaline karşı çıkmıştır. Burada yanlış anlamalara meydan vermemek için şunu da belirtelim: Türkiye burjuvazisinin yürüttüğü mücadele (Burjuva kurtuluş) emperyalizmin fiili işgaline karşı olup, emperyalizmin yeni sömürgecilik ilişkilerine, yani sermaye ilişkilerine karşı mücadele değildir. Zaten daha 1919'larda mücadele içerisinde yer alanların bir kısmının ABD'nin mandacılığını savunmalarının nedeni budur. ABD' nin sömürgeciliği başından itibaren yeni sömürgecilik esasına (sermaye ihracı) dayanır. Yani burjuvazinin bu mücadelesi mali sermayeye kafa tutup, ona karşı bir pazar kavgasına girmesi şeklinde de değildir. kısaca özetlersek:

1 — Osmanlılar rekabetçi kapitalizmin sömürge ilişkileriyle, sömürgelere sahip olmamıştır.

2 — Mali sermaye çağına gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğu, henüz kapitalistleşme sürecine girmemişti. Bunun için de mali sermaye Osmanlı İmparatorluğu ile girmiş olduğu ilişkilere dayanarak, sermaye ihracı yoluyla, Osmanlıları ve onun aracılığıyla sömürgelerini kendi hakimiyeti altına alamamıştır.

3 — Bunun için, mali sermaye, (emperyalizm) Osmanlı İmparatorluğunun sömürgelerini ondan kopararak, doğrudan kendi denetimlerine almışlardır. Osmanlı İmparatorluğu da böylelikle dağılmış ve bir daha da değil sömürgeler edinmesi, varlığını devam ettirmesi bile söz konusu olmamıştır.

4 — Mali sermayenin fiili işgaline, Anadolu ticaret burjuvazisi karşı çıkmıştır.

Neden Portekizin sömürgeciliği günümüze kadar devam etmiş; Türkiye ise sömürgelerini kaybetmiş; Ve bir daha sömürge sahibi olma olanağını yitirdiğini, ikisinden çıkardığımız bu sonuçları karşılaştırarak daha iyi açıklığa kavuşturalım.

1 — Portekiz kapitalizmin rekabetçi döneminden önce sömürge sahibi olmuş, bunu rekabetçi dönemde de devam ettirmiş ve rekabetçi kapitalizmin sömürge ilişkileriyle sömürgeleri kendine bağlı tutmuştur. Osmanlılar ise sömürgelere sahip iken, sömürgeleri rekabetçi kapitalizmin değil, feodal «Asya-i-Despotizm» sömürge ilişkileriyle kendine bağlı tutmuştur.

2 — Portekiz, kapitalizmin rekabetçi döneminde İngilizlerin himayesine girmiş, mali sermaye çağına gelindiğinde, Portekizde de daha önce kapitalistleşme sürecine girmiş olduğu için İngiliz egemenliği bu çağda da mali sermaye egemenliği biçimine dönüşerek, ilişkileri kesilmeden devam etmiştir. Osmanlı İmparatorluğu ise emperyalizm çağında hala kapitalistleşme sürecine girmediğindne, mali sermaye, feodallerle ilişkiler içersine girmiştir. Bunlar; mali sermayenin gerektirdiği (sermaye ihracı) ilişkiler olmadığı için (burjuvaziyle ilişkiler olmadığından), bu ilişkiler kesintiye uğramıştır. Türkiye'deki burjuvazi, mali sermaye ile, burjuva ilişkiler içersine girebilmesi için, egemen sınıf durumunda olan feodallere karşı çıkıp kendisi egemen sınıf olmak zorundaydı.

3 — Portekiz-emperyalizm ilişkileri kesilmeden devam ettiği ve mali sermaye Portekiz burjuvazisine dayanarak, sömürgelerini de pazar alanları içersine alabildiği için, paylaşım savaşında Portekiz ve sömürgeler,i İngiliz mali sermayesinin sömürü alanları olmuştur. Bundan ötürü de; bu sömürgelerin Portekizden koparılmasına gerek kalmamıştır. Yani Portekizin eski sömürgecilik ilişkileri ile kendine bağladığı sömürgeler, İngiliz mali sermayesinin pazarları haline getirmesine engel teşkil etmemiştir. Osmanlı İmparatorluğunda ise; belirttiğimiz gibi, mali sermaye, hakim sınıf ola nfeodallerle ilişkilere dayanarak, Osmanlı İmparatorluğunu ve sömürgelerini kendi denetimleri altına alıp, bu ilişkileri sürdüremezdi. Bundan dolayı, Anadolu ve Osmanlıların etki alanları içersinde bulunan tüm yerler, emperyalistlerin paylaşım alanları olmuş ve bu sömürgeler koparılarak, doğrudan emperyalistlerin kontrolüne girmşitir.

Görüldüğü gibi «o taktirde emperyalist bir ülke olmadığı halde oPrtekiz'in nasıl sömürgeelre sahip olabildiği izah edilemez» deyip Portekiz örneğ iileri sürülerek mali sermaye güdümündeki bir çok ülkenin de sömürge sahibi olabileceğini savunmak, mali sermayenin gücünü bilmemekle özdeştir.

Çağımızda geçerli olan mali sermayenin sömürge siyasetidir. Bunun dışında herhangi bir sermaye sömürge edinemez. Ancak Portekiz gibi, belirttiğimiz (tarihi, iktisadi ve sosyal) özel koşullarından dolayı, çeşitli «(Hollanda, Belçika vb.)» ülkeler, mali sermaye döneminde de belirli bir süre sömürgelerini ellerinde tutabilmişlerdir.

Mali sermaye döneminde de mali sermaye güdümündeki ülkelerin sömürge sahibi olması mümkün değildir.

(Baştarafı 8. Sayfada)

kilde demokratik taleplerin tamamı (antiemperyalizim de dahil) sermayenin mevcut iktisadi hakimiyet şekli ile (işbirlikçi-tekelcilik) çelişiktir. Bu nedenle demokratik devrim mücadelesinde yanımıza çekilecek veya tarafsızlaştırılacak herhangi bir burjuva tabaka yoktur. Demokratik talepleri gerçekleştirmek için bile her alanda burjuvaziye vurmak zorundayız. Somut şartların somut tahlilinin önümüze serdiği veriler bunlardır.

(Baştarafı 12. Sayfada)

yapar. Yani; büyük burjuvaziyle küçük burjuvazi arasındaki çelişkinin derinleşmesini sağlayan doğrultuda bir siyaset izler. Ancak; bu doğrultuda izlenecek siyasetle proletarya küçük burjuvaziyi büyük burjuvazinin baskısı altından çıkartır ve kendi menfaatleri doğrultusunda küçük burjuvaziyi büyük burjuvazinin karşısına bir güç olarak çıkartabilir. Küçük burjuvaziyle büyük burjuvazi arasındaki çelişki derinleşip, küçük burjuvazi büyüğüne karşı kaypakta olsa bir mücadeleye girince küçük burjuvazi zorunlu olarak proletaryanın olduğu cephede yerini alacaktır. Nasıl ki işçi sınıfı burjuvazinin her çeşidinden bağlarını kopartıp ve burjuvazinin her cinsinden arınarak, bir işçi sınıfı partisi oluşturmadan ciddi bir mücadele yürütemezse; küçük burjuvazi de büyük burjuvazinin güdümünden önemli ölçüde (tamamen çıkması sınıfsal yapısından dolayı mümkün değildir) çıkmadan ve en azından çeşitli siyasi partiler veya kuruluşlar altında toparlanmadan da, küçük burjuvazinin ittifaklar kurarak proletarya ile «anti-faşist halk cephesini» oluşturması da mümkün değildir. Bugün CHP'nin yönetimi tamamen CHP içindeki işbirlikçi tekelci burjuvazinin elindedir. Buna rağmen Türkiye'deki küçük burjuvazinin önemli ve belirleyici bir kesimi ise, CHP içinde yer almaktadır. Mevcut durumda CHP işçi sınıfının öncülüğünde oluşacak olan bir «anti-faşist halk cephesi»ne sonuna kadar karşıdır ve bu yapısı böyle devam ettiği müddetce de karşı olmaya devam edecektir. CHP'nin bu tavrı: CHP içinde kümelenmiş olan, fakat özünde bir «anti-faşist halk cephesi» içinde yer alabilecek olan küçük burjuvaları da etkilemekte ve onları böylesi bir cepheye katılmaktan alıkoymaktadır. Artık oportünizmle gözleri körelmiş bazı siyasi körlerin dışında herkes görmektedir ki; CHP'yle birlikte bir «anti-faşist halk cephesi» kurmak mümkün değildir. Mümkün olmadığı gibi de böylesi bir cephenin önünde duran en büyük engel CHP olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. Bu ve bunlara benzer sayamadığımız daha bir çok nedenlerden dolayı (daha önceleri 5 Haziran genel seçimler döneminde yazdığımız ve pratikte uygulamaya çalıştığımız gibi) bu mahalli seçimlerde CHP parti olarak desteklenmemelidir. Fakat, CHP içindeki ve CHP yönetiminin tavır takındığı demokrat unsurlar desteklenerek, CHP içinde çıkmış olan mevcut çelişki proletaryanın bağımsız politikası lehinde, doğru bir şekilde değerlendirilmelidir. Türkiye'de faşizme karşı mücadeleyi ve faşizmin «geriletilmesini» CHP nin kendisinden görmek eğer bilinçli bir burjuva kuyrukçuluğu değilse, saf bir politikacılık olur. Faşizme karşı en tutarlı mücadele bir işçi sınıfı partisi etrafında tüm küçük burjuva ve demokrasiden yana unsurların birleşmesiyle yürütülebilir. Böylesi bir politikayla faşizm karşısında demokrasiden yana geniş bir demokratik güç oluştu rulabilir. Yoksa CHP hiç bir zaman için tutarlı bir anti-faşist politika güdemez ve faşizm karşısında tutarlı bir demokrasi gücü olamaz ve de bazı kafaların zannettiği gibi faşizmi «geriletemez». Böylesi bir politikayı proletaryaya salık vermek; proletaryayı olmayacak şeyler için boşuna bekletmek, proletaryaya zaman kaybettirerek, faşizmin eline kalmasını sağlamaktan başka bir şeye yaramaz.

DİSK, İGD ve bunlar gibi oportünist çevrelerden başka CHP ile bir anti-faşist halk cephesi, DİSK ve İGD'nin kend ideyimiyle «UDC»nin oluşturulması siyasi bilinç almış hiçbir proleter tarafından düşünülemez. Zaten DİSK ve İGD'nin bu şekildeki düşünceleri de pratik hayatta hiç bir işe yaramadığı ve işçi sınıfını oyalayarak burjuvaziye peşkeş çektiği herkes tarafından görülmüş ve anlaşılmıştır. Türkiye'nin somut şartları ve somut tahlilini gözönünde bulundurmadan ve işçi sınıfının bağımsız politikasının bu koşullara göre uygulanması düşünülemeden bir takım hayali cepheler kurma sevdalılarının anti-marksist politikaları Türkiye'ye gözleri açık herkes nazarında iflas etmiştir. 5 Haziran genel seçimlerinde emeğin birliğinin sityasi sahneye getirmiş olduğu (gücünün olduğu yerlerde bağımsız adaylar seçime katmak, olmadığı yerlerde ise CHP adaylarını şartlı bir şekilde oylarıyla destekleme politikası) işçi sınıfının bağımsız politikasına ateş püsküren ve bu politikayı kendi aklınca: «sol komünizm çocukluk hastalığı» olarak niteleyen, DİSK, İGD ve bunların parelelinde düşünen ve bu düşüncelerinden dolayı da CHP'yi kayıtsız şartsız destekleyen, proletaryanında desteklemesi gerektiğini salık veren efendiler; şimdi CHP içinde adeta kanlı çatışmalara dönüşen çelişkiler karşısında ne düşünürler? (!) Bu baylar ve CHP'nin bir «küçük burjuva partisi» olduğunu iddia eden kalem efendileri CHP içindeki mevcut çelişkinin maddi temelini nereden ararlar ve çelişki içinde olan bu taraflardan hangisini ne maksatla desteklerler? DİSK, İGD çevresi ve bunların parelelinde düşünen burjuva yardakçıları ile CHP nin bir «küçük burjuva partisi» olduğunu iddia edip 5 Haziran seçimlerinde işçi sınıfının sosyalist bağımsız adaylarla seçime katılmasını eleştiren kalem efendileri herhalde yine «CHP ve oylar parçalanmasın «küçük burjuva maskaralık düşünceleriyle CHP'nin merkez yönetimini desteklerler (!) bu tip oportünizmin Türkiye'de yalnız işçi sınıfına değil küçük burjuvaziye bile zararı omluştur. CHP merkez yönetiminin CHP içindeki küçük burjuva ilericilerini tasfiyeye bu hızla girmesinin nedeni: en başta bir işçi sınıfı partisinin olmamış olmasıyla birlikte, proletarya adına DİSK, İGD ve diğer oportünist çevrelerin CHP'nin kuyruğuna sıkı sıkıya bağlı bulunmuş olmalarındandır. Bu durumdan cüret almış olan ve CHP merkez yönetimini ele geçiren CHP içindeki işbirlikci tekelci burjuvazi ilerici tüm unsurları CHP'den temizleyerek, CHP yönetiminden uzaklaştırarak veya ağızlarını tıkayarak etkisiz hale getirmektedir. (Bizim küçük burjuva baylar proletarya adına zevzeklik yapmanın yerine gerçek kimliklerini ortaya koyarak hiç olmazsa CHP içinde artık çöplüğe atılmış küçük burjuva unsurlarla birlikte bir siyasi güç oluşturmaya çalışsalar devrime ve işçi sınıfına daha fazla hizmet etmiş olurlar.) Bütün dünyanın gördüğü, bu açık durumdan sonra işçi sınıfı adına kim ç karda hâlâ: CHP'nin kayıtsız şartsız desteklenmesini savunur, ve «parçalanma» palavraları arkasına sığınarak, CHP içinde çıkan, tekelci burjuvaziyle küçük burjuva arasındaki bu çelişkinin derinleştirilmesi ve küçük burjuvazinin proletaryanın bağımsız politikası doğrultusunda CHP içindeki tekelci burjuvaziden kopartılarak işçi sınıfı cephesine çekilmesine karşı çıkarsa o bir işçi sınıfı hayınından başka bir kişi değildir. Artık burjuva yardakçıları ne kadarda çırpınsalar zaten CHP içinde oluşmuş olan bu çelişkiyi ve bu çelişkinin yaratacağı parçalanmaları önleyemiyecekierdir. Proletarya ile küçük burjuvazinin bir örgüt çatısı altında uzun süre birlikte kalamıyacakları ne kadar doğru ise, tekelci burjuvazi ile küçük burjuvazininde aynı örgüt çatısı altında uzun müddet kalamayacakları o kadar doğrudur. Küçük burjuvazi tekelci burjuvazi ile aynı örgüt içinde kalabilmek için ya tekelci burjuvaziye teslim olup sesini kesmesi ve tekelci burjuvazinin çıkarları doğrultusunda çalışması lazım veya bir takım demokratik hakları savunmada direnecek olursa o örgüt çatısı altından ayrılması lazım. Bu kaçınılmaz diyalektik bir kanundur. Burjuva yardakçıları oportünistlerin işine gelsede gelmesede bu diyalektik kanun işleyecektir.

Evet mevcut Türkiye koşullarında seçimlerde CHP'nin desteklenmesi gerekirse işte yukarda kısaca belirttiğimiz şekilde desteklenmelidir. Yani CHP parti olarak değil, CHP içinde baskı altına alınarak tekelci burjuvazi tarafından susturulmaya çalışılan demokrat unsurlar CHP'den koparılarak faşizm karşısında bir güç haline getirilmek ve CHP içindeki çelişkinin derinleştirilmesi amacıyla desteklenmelidir. İşte mevcut Türkiye koşullarında işçi sınıfının adaylarının olmadığı alanlarda CHP'yi bu anlam ve maksatla desteklemeli ve işçi sınıfının bağımsız politikasını bu şekilde uygulama alanına koymalıdır. Yani işçi sınıfının bağımsız politikası sadece seçimlere bağımsız olarak katılmakla değil; seçimlere girmeden de işçi sınıfının bağımsız politikası tüm **emekçilerin** gözünde somutlaştırılabilir. Yine bu politika her ayrı

(Devamı 11. Sayfada)

(Baştarafı 10. Sayfada)

koşul ve şartlara göre değiştirilir veya değişik biçimlerde uygulanabilir.

İşçi sınıfının seçim koşullarında bağımsız sınıf politikasını nasıl yürütmesi konusunda yapmış olduğumuz kısa açıklamalardan sonra mahalli seçimler hakkındaki görüşlerimizi de özetleyerek yazımızı bitirelim.

Kuşkusuz bir ideolojinin genel olarak seçimler konusundaki siyasetini mahalli seçimler siyasetinden ayrı görmek mümkün değildir. Bütün seçimlerde olduğu gibi mahkalli seçimlerinde işçi sınıfı açısından büyük bir önemi vardır. Her şeyden önce mahali idareler yönetimde önemli örnekler teşkil ederler. Bu yönetimler önce bu düzen altında bir marksistin istediği şekilde yürütülemez. Buna rağmen bir burjuva temsilcisinin bir önceki yöneticiliği ile, ondan sonra yöneticilik yapacak olan bir proletarya temsilcisinin arasındaki fark, bütün kitleler tarafından kolaylıkla görülebilir. Bu durum proletaryanın yöneticilikteki kabiliyetini ve dürüstlüğünü kitlelere göstereceği için, bu bakımda proletaryaya siyasi yönden de çok kazançlar sağlıyacaktır. Bunun için gereken yerlerde: köy ve mahalle muhtarlıkları il meclis üyeliğine ve belediye başkanlıklarına proletaryanın bağımsız adaylarıyla katılınak ve diğer yerlerde ise yine 5 Haziran seçimlerinde olduğu gibi, kayıtlı ve şartlı şekilde, CHP'nin içinde, fakat; CHP'ye karşı muhalefet eden unsurların desteklenmesi (CHP'nin veto ettiği buna rağmen seçimlere bağımsız olarak girmiş olanlar dahil), ve bu unsurların olmadığı alanlarda yine CHP adaylarının CHP'nin gerçek yüzü kitlelere anlatılarak, şartlı bir şekilde desteklenme politikası güdülmelidir. Seçimlerde yapılması gereken en önemli pratik faaliyet: adayların kazanmasını sağlama da dahil seçimler vasıtasıyla tüm emekçi kesimine sömürü düzeninin, faşizm ve faşizme karşı mücadelenin anlatılması ve bu vesileyle kitleler anti-faşist cephe doğrultusunda politize edilmeye çalışılmalıdır. Ajitasyon ve propoganda çalışmaları en iyi bir şekilde seçimlerde yapılır ve bu fırsat mutlaka değerlendirilmelidir.

Genel seçimlerde olduğu gibi mahalli seçimlerde de proletarya adına konuşan, burjuva yardakçıları «oylar parçalanır» şerlatanlığını yapamazlar herhalde. Kuşkusuz yinede bir takım burjuva kuyrukçuları çıkıp bu tip demogojiler yapacaklardır, fakat; bu tip demogojiler mahalli seçimlerde daha az geçerlidir. Çünkü mahali seçimler iktidar olmayı (herhangi bir burjuva partisi için) getiren seçimler değillerdir. Bunun içinde mahalli seçimlerde burjuva yardakçılının «oylar parçalanır» demogojileriyle emekçi halkı fazla etkileyemezler, zaten mahalli seçimlerde «oyların parçalanması» diye bir sorunda yoktur.

Emeğin Birliği Türkiye'nin ekonomik, sosyal tahlillerinden hareket ederek saptamış olduğu ve 5 Haziran seçimlerinde de uygulamış olduğu işçi sınıfının bağımsız politikasını (Türkiye'nin siyasi ortamında herhangi bir değişiklik olmadığı için) bu sçeimlerde de uygulayarak; gerekli görüldüğü yerlerde belediye başkanlığı seçimlerine bağımsız adaylarla girecek ve seçimlere girmediği alanlarda da yukarda belirtildiği şekilde şartlı olarak CHP adayları veya CHP'den ayrıldığı için bağımsız giren demokratik unsurlar şartlı olarak desteklenecektir. Ayrıca köy ve mahalle muhtarlıkları içinde mümkün olan her yerde aday göstererek seçimlere iştirak edecektir.

Emeğin Birliği bu siyaseti doğrultusunda Adana Gölbaşı, Besni, Doğanşehir de belediye başkanlıklarına, çeşitli yerlerde de muhtar ve il genel meclisine Bağımsız adaylıkları desteklemektedir.

((Baştarafı 7. Sayfada)

bir zaman tutarlı, anti-emperyalist bir sınıf değildir ve olamaz da. Ancak emperyalizm tarafından ezildiği ve emperyalizmin sermayesini geliştirme olanağı tanımadığı ölçüde ve sürece emperyalizme karşıdır. Ama bir kez emperyalizmle ilişkiler kurma ve işbirliği yapma imkanı bulunca, «anti-emperyalist» kanatları tümüyle suya düşer ve emperyalist çıkarların bir numaralı savunucusu durumuna gelir. Türk milli burjuvazisi de bu genel niteilklere uygun düşen bir kurtuluş savaşı gerçekleştirmiştir.

Türk burjuvazisi bu niteliğini daha savaş içinde iken ve özellikle cumhuriyetin ilanından önce yapılan İzmir iktisat kongresinde açıkça belli etmiştir. Bu kongrede Türk burjuvazisi yabancı sermayeye karşı olmadıklarını ilan ederek, gerçekte emperyalizmin özü demek olan sermaye ihracından yana olduklarını, yani tutarlı antiemperyalist olmadıklarını açıkça ortaya koymuştur. Kurtuluş savaşı, önderliği ele geçiren bu sınıfın niteliğinden dolayı, tutarlı anti-emperyalist bir savaş olmaktan uzaktı. Ve emperyalist sermayenin varlığına ve ilişkilerine son vermemişti. Milli burjuvazinin bu niteliği emperyalist işgale karşı savaşta ittifak yaptığı sınıfları da belirlemektedir. Türk burjuvazisi bu savaşı hiç bir zaman feodalizme karşı burjuva demokratik mücadele haline dönüştürmemiş ve tersine kendi iktidarını feodalizmle uzlaşmaya ve ittifaka giderek gerçekleştirmiştir. Kısacası savaştan sonraki burjuva cumhuriyeti feodalizmle karışık ve iç içe bir şekilde doğmuştu. O dönemdeki mevcut dünya konjüktürünün ve ülkenin ekonomik ve sosyal yapısı gereği, savaş sonrasında burjuvazinin iktidar hakimiyeti gerçekleşmiş, ama kapitalizmin gelişmesinin önündeki feodalizm engeli devrimci yolda yıkılıp atılacağına feodal ve yarı feodal unsurlarla ittifaka girerek her türlü feodal ve gerici unsurlar da cumhuriyet idaresinde söz sahibi edilmişti. Türk burjuva devrimi ülkenin o günkü somut şartları ve devrime önderlik yapan sınıfın niteliği gereği feodalizmle ittifak halinde geliştiği, tutarlı anti-emperyalist bir tavır takınmayıp, emperyalizmle olan ilişkileri tamamen kesmediği gibi, Türkiyede yaşayan Kürt ulusunun ve diğer ulusların demokratik ve ulusal haklarını da tanımamış ve terör, zulüm ve şoven baskılarla asimilasyon politikasını uygulamaya koyulmuştu. Bu somut olgulardan dolayı burjuvazi, kurtuluş savaşından sonra, kendi iktidarını kurmuş fakat burjuva demokratik devrimini tamamlayamamış, gerçekleştirememiştir.

Bu gerici niteliklere sahip ve her türlü feodalizmle karışık bir burjuva hareketinin sonucunda ortaya çıkan burjuva devletin serbest rekabetçi kapitalizm çağında kapitalist ülkelerde ortaya çıkan burjuva demokrasisi ile hiç bir ilişkisi olmayacağı açıktır. Zaten iktisadi bakımdan güçsüz çarpık temellere dayanan Türk burjuvazisi, kendi iktisadi ve siyasi hakimiyetini sağlayabilmek için, feodal gericilikle kaynaşmak ve emekçi sınıf ve tabakalara karşı en gerici baskı ve terör yöntemlerine baş vurmak zorunda kalmıştır. Bu amaçla burjuvazi, başından itibaren güçlü ve gerici bir bürokratik-militarist devlet cihazı yaratmış ve kendi düzenini iktisadi yöntemlerden ziyade, iktisat dışı cebir yöntemleriyle sürdürmüş ve geliştirmiştir. Kısacası cumhuriyetle birlikte kurulan burjuva devlet başından itibaren gerici burjuva diktatörlüğü olarak gelişmiştir. Türk burjuvazisinin bu gerici niteliklerinden dolayı, emperyalizmle yeniden ilişkilerini geliştirmesi ve işbirliğine girmesi kaçınılmazdı. Bu süreç fazla da uzamadı. Cumhuriyetin kuruluşundan II. Dünya Savaşına kadar gerici burjuva diktatörlüğünün her türlü desteği ve müdahalesiyle gelişen ve palazlanan Türk Burjuvazisi, bu gelişimine paralel olarak gittikçe daha gerici bir karakter kazanmaya ve emperyalizmle ilişkileri sağlamlaştrmaya devam etti. Nihayet 1946'da ilk ikili anlaşmanın imzalanması ile gerici Türk burjuvazisinin emperyalizmle ilk gayri resmi «flört» hayatı sona ermiş ve resmi işbirlikçilik dönemi başlamış oldu. 1950'de DP'nin iktidara gelişiyle ülke pazarlarının bütün kapıları da emperyalist sermayeye açılmıştı. Emperyalizm, (sömürgeciliğe göre) yeni bir sistemle, fakat eskisinden çok daha güçlü bir biçimde Türkiye'yi güdümü ve kontrol altına almaya ve bütün maddi kaynaklarını sömürmeye başlamıştı. Emperyalizm kendi niteliğinin ve yeni sömürgecilik politikasının gereği olarak, hiç bir sermayeye millilik niteliğini koruma ve bunun sonucu olarak da rekabet hakkı tanımadı. Uluslararası tekelci sermaye, Türkiyeye yeni girmiş olduğu bu dönemde ülke pazarlarına sürdüğü metaların fiyatlarında damping yaparak ve diğer tekelci müdahale yöntemlerine baş vurarak milli nitelikteki sermayeyi ve iktisadi kuruluşları ya iflas ettirip süpürmüş atmış ya da kendine bağımlı kılmıştır. Emperyalizm, milli sermayeyi kendi politikası ve hakimiyeti doğrultusunda hizaya getirmek için başvurmuş olduğu bu yöntemlerle lonca ya da manifaktür niteliğindeki yerli küçük işletmeleri yok edip, bunun yerine daha üst düzeyde bir kapitalist gelişim sağladığı bu iki-üç senelik dönemde, Türkiye'de genel olarak yüzeysel bir refah havası estirmiştir. Ama milli sermayeyi büyük ölçüde hizaya getirdikten ve iktisadi hakimiyetini kurduktan sonra, artık metalar üzerinde uyguladığı damping fiyatı mekanizmasını kaldırmış ve yeniden tekel fiyatı düzenini kurmuştur. Bu dönemden sonra, artık milli sermaye tümüyle yok olmuş ve işbirlikçi haline gelen sermaye de emperyalizm tarafından ve onun güdümünde bir tekelleşme sürecine sokulmuştur. Emperyalist sermayenin güdümündeki bu tekelleşme, metalar üzerinde genel olarak tekel fiatı mekanizmasının kurulması ve bunun yol açtığı emekçi kitleler üzerindeki sömürünün katmerleşmesi sonucunda birkaç yıllık yüzeysel refah, yerini emekçi sınıfların hızla yoksulluğa ve mevcut sömürü düzeninin buhrana doğru gitmesine bırakmıştı.

Mahalli Seçimler ve Mevcut Durumda Proletaryanın Bağımsız Politikası

Emeğin Birliğinde seçimler ve proletaryanın bağımsız politikası üzerine çok şeyler yazıldı (bu konuda yazılanlar derlenerek «faşizm ve seçimler üzerine» adlı bir broşür halinde yayınlandı). Bunun için bu yazıda bu konu üzerinde daha fazla detaya girmeden, ancak; mahalli seçimler hakkındaki emeğin birliğinin görüşlerini kısaca açıklamaya çalışacağız.

Her konuda olduğu gibi seçimler konusunda da proletaryanın kalıplaşmış ve değişmez bir siyaseti yoktur, olamaz. Her savaşın, politikanın ayrı araçlarla bir devamı olduğu ne kadar doğru ise; bir politikanın da ayrı ayrı şartlarda, ayrı ayrı metotlarla savaşlar yürüteceği okadar doğrudur. Bir savaşta savaşan güçlerin durumuna göre: geri çekilme, savunmaya geçme, saldırma şeklinde uygulanan taktikler ne kadar doğru ise, işçi sınıfının iktidar mücadelesinde buna uygun taktikler uygulaması bunun kadar doğru bir şeydir. Savaşta olduğu gibi, işçi sınıfının iktidar mücadelesi de bir tek taktikle yürütülemez, ancak; çeşitli manevralarla yürütülebilir. Bunun için, işçi sınıfı «her şartta seçimleri boykot eder» tezi ne kadar sakat bir tezse, işçi sınıfının her halükârda seçimlere katılabileceği tezide en az bunun kadar sakat bir tezdir. Seçimlere katılıp katılmamak işçi sınıfının gücüne ve mevcut siyasi ortama bağlıdır. Mücadelenin bir tek biçimi olmadığı gibi bir tek alanı da yoktur. Örneğin işçi sınıfının genel seçimlere katılıp katılmaması proletaryanın parlementonun sosyal niteliğini değiştirebilip değiştiremiyeceğine bağlıdır. İşçi sınıfı parlementonun niteliğini değiştirebilecek güçte ve objektif ve subjektif şartlar buna elverişli ise seçimleri boykot edebilir, fakat; gücü, objektif ve subjektif şartlaı buna müsait değilse işi içeride halletmek için parlementoya girmek üzere seçimlere zorunlu olarak katılır. İşçi sınıfının seçimlerde bir burjuva partisine karşı, başka bir burjuva partisini desteklemesi de sözkonusudur. Yani, işçi sınıfı faşizm yanlısı burjuva partilerine karşı diğer sosyal demokrat parti veya partileri destekleyebilir. Proletarya bu taktiklerin tümünü içinde bulunmuş olduğu şartlara uygun olarak yapar ve her halükârda da kendi bağımsız politikasını tüm emekçi sınıfların gözünde somutlaştırmaya çalışır.

Proletarya bir burjuva partisine karşı, bir başka burjuva partisini hangi şartlarda ve nasıl destekler, bu durumda da işçi sınıfı bağımsız politikasını nasıl somutlaştırır?

Proletarya faşizm yanlısı partiler karşısında faşizme karşı olan diğer burjuva partilerini iki durum karşısında destekler: 1 — Faşizm yanlısı olmayan burjuva partisinin proletaryanın desteği sağlanınca iktidara gelebileceği, 2 — Faşizm yanlısı omlayan burjuva partisinin iktidara gelmesiyle asgari demokratik bir ortamı getirebilmesi koşullarında; faşizm yanlısı partilere karşı faşizmden yana olmayan burjuva partisi veya partileri proletarya tarafından oyla desteklenebilir. Bu belirtilenlerin dışındaki destekleme, sadece zorunluluktan gelen bir destekleme olur. Yani; işçi ve diğer emekçilerin alternatif olarak oy verebileceği başka bir siyasi kuruluş olmadığı için ehveniser olarak faşizm yanlısı olmayan burjuva partisine oy vermek kaydıyla desteklenebilir.

Seçim siyaseti bakımından Türkiye'nin mevcut koşullarında bir burjuva partisinin desteklenmesi bakımından durum daha da değişiktir. Bir burjuva partisi olmakla, tekelci burjuvazinin de temsilciliğini yapmakla birlikte orta ve küçük burjuvazinin de büyük bir kesimini içinde barındıran, faşizme karşı olduğunu söyleyen bir CHP var bugün. Fakat, CHP daha önceleri de belirttiğimiz gibi homojen bir yapıya sahip değildir. Bu yapısından dolayı da: faşizmin zorlaması, işçi sınıfı ve diğer demokratik güçlerin faşizme karşı direnmesi karşısında, CHP içindeki işbirlikci tekelci burjuvazi ile, orta ve özellikle de küçük burjuvazi arasındaki çelişki giderek daha da derinleşip, bir parti içi çatışmasına dönüşmektedir. CHP yönetiminin işbirlikci tekelci burjuva kesiminin eline geçmesi, CHP içindeki küçük burjuvaziyi bir takım ümitsiz çabalar içine sokmuştur. Bu unsurlar sözümona parti içi bir mücadele kampanyası açmışlardır. Hiç kuşku yok ki; CHP içindeki küçük burjuvazinin mücadelesi proletaryadan destek bulmazsa, kısa bir süre sonra teslimiyete dönüşecektir. Çünkü küçük burjuvazi işçi sınıfı tarafından desteklenerek, işçi sınıfı mücadelesinin cephesine çekilmez de, büyük, hele de tekelci burjuvazi ile başbaşa bırakılırsa, küçük burjuvazinin kısa bir zamanda büyük burjuvaziye teslim olması, tarihinde gösterdiği gibi tartışma götürmez bir gerçektir. Mevcut durumda bir proletarya partisi olmadığı ve küçük burjuvaziyi kendi mücadele alanında faşizme karşı bir cephede toparlıyamadığı için, işçi sınıfı CHP içindeki küçük burjuvazinin çırpınışına destek olmak ve bu çelişkinin daha da derinleşmesini sağlamak zorundadır.

Bu düşünce proletarya adına konuşan, bazı burjuva dostları oportünistlerin hoşuna gelmeyebilir. Yani «böylesi bir politika CHP'yi böler, CHP bölününce de faşizm yanlısı karşısında olan CHP'nin gücünü zayıflatır» diyebilirler. Bu düşüncelerinin de işçi sınıfının menfaati gereği olduğunu iddia edebilirler(!) Bu tamamen sakat bir düşüncedir, ve bu düşünceden işçi sınıfı menfaatinin zerresi bile yoktur, tam tersine işçi sınıfının zararı vardır. İşçi sınıfı ayrı bir sınıftır. Ayrı bir sınıf olduğu gibi burjuvaziden de ayrı bir politikası olmalıdır. İşçi sınıfı başka bir iktisadi ve sosyal yapı için siyaset yapar. Yani sömürüsüz bir sosyal devrim için siyaset yapar. Burjuvazi ise bunun tersi olan mevcut sömürü düzenini yaşatmak için siyaset yapar. Bu iki ayrı anlayışın da zorunlu olarak iki ayrı siyaseti olur. Bu her iki sınıfda kendi siyasetinin başarısı için sınıf olarak tek başına değil, yanlarına ayrı sınıfsal katmanları da almak için çalışır. İktidar mücadelesinde bu her iki ayrı sınıfda küçük burjuvaziyi kendi yanlarına çekmeye çalışırlar. Burjuvazi bu politikasını iktisat veya iktisat dışı cebre dayanarak yürütür.

Herhalükârda büyük burjuvazi küçük burjuvaziyi kendi yanına çekebilmek için baskı politikasını uygular. Buna karşı proletarya ise küçük burjuvazinin menfaatlerini büyük burjuvaziye karşı savunarak, küçük burjuvaziyi burjuva kamptan koparıp, işçi sınıfının mücadele cephesine çekebilir ve böyle yapmak zorundadır da. Yoksa Marks'ında belirttiği gibi: proletarya tüm ezilenleri ezilmekten kurtaramadığı müddetce kendisi de sömürülmekten kurtulamaz. Ancak, böyle bir politikayla proletarya küçük burjuvaziyi baskı altına alarak kendi kampında tutmak isteyen büyük burjuvazinin elinden çıkarıp, kendi mücadele cephesine çekebilir. Bunun için proletarya küçük burjuvaziyle büyük burjuvazi arasındaki çelişkileri örtbas edip onları «gücü zayıflamasın» gerekçesiyle uyum içine sokmaya çalışmaz, bunun tersini

(Devamı 10. Sayfada)

emeğin birliği

Aylık Siyasi Gazete - Sahibi: E. Sabri İpekçi - Sorumlu Müdür: Hacı Kılıç — Yönetim Yeri: Eski Saray Cad. Saray Pasaj PO/60 Gaziantep — Yazışma Adresi: PK. 192 Beyazıt/İstanbul, İstanbul Dağıtım Şubesi: Çemberlitaş Evkaf Sokak. No: 2/12 Çemberlitaş/İstanbul - Dizgi: Evren Matbaası - Baskı: Ören Basımevi - S. B. Tarihi 9 Aralık 1977